Київський національний університет будівництва і архітектури

(повне найменування вищого навчального закладу)

Архітектурний
(назва факультету)

Дизайну
(повна назва кафедри)

Пояснювальна записка

до дипломної роботи
Бакалавр
(освітньо-кваліфікаційний рівень)

на тему: «Дизайн інтер'єру приміщень сучасного центру духовних практик»

Виконав: студент 4 курсу, групи ДН-41

напряму підготовки
022 – «Дизайн»
(шифр і назва напряму підготовки)

Щепетнова К.В.
(прізвище та ініціали)
Керівник: старший викладач
Шапаренко О.М
(прізвище та ініціали)
Рецензент
(прізвище та ініціали)

Київ - 2022

ЗМІСТ

ВСТУП.....3

РОЗДІЛ І. ОСОБЛИВОСТІ ПРОЕКТУВАННЯ ІНТЕР'ЄРІВ 6

1.1. Науково-теоретичні засади проектування.....6

1.2. Вивчення ролі духовної культури у розвитку особистості……..…7

1.3. Дослідження світового досвіду проектування сучасних інтер'єрів…...10

1.3.1. Сучасні проблеми дизайну інтер’єра 18

1.4. Принципи проектування інтер'єрного середовища у сучасному стилі..22

1.4.1. Східний мінімалізм. Філософія простоти……...24

1.5. Вивчення функціонально-технологічних особливостей проектування інтер'єрів……...32

РОЗДІЛ ІІ. ЗАСОБИ І ПРИЙОМИ ФОРМУВАННЯ ІНТЕР’ЄРУ……...36

2.1. Вихідні дані……..36

2.2. Соціально-функціональна модель…….....38

2.3. Концепція проектування інтер'єрного середовища у сучасному стилі.42

2.4. Функціонально - планувальне рішення ……46

2.5. Композиційно-мистецьке рішення……52

2.6. Меблі та обладнання 53

РОЗДІЛ ІІІ. ДИЗАЙН-РОЗРОБКА ЕЛЕМЕНТУ МЕБЛІВ.....56

3.1. Аналоги.....56

3.2. Функціональні, технологічні, конструктивні особливості.....58

3.3. Композиційні особливості столу рецепції……60

ВИСНОВОК……..……61

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ…….62

ДОДАТКИ……..66

ВСТУП

На тематику дипломної роботи, здебільшого вплинуло бажання розібратися в особливостях створення терапевтичного простору, де людина може поринути в незвичну для себе обстановку з метою зняття втоми і стресу, також проаналізувати його вплив на психоемоційний стан людини.

Кожній людині знайомий стан втоми, стресу, спустошеності. Духовне здоров'я часто не беруть до уваги, хоча психоемоційний стан людини безпосередньо впливає на всі сфери її життя. Останніми роками відсоток населення із проявами емоційних розладів лише збільшувався. Поява Коронавірусу та економічна криза призвели до значного підвищення суб'єктивного переживання поганих новин. З початком війни розпочалася нова хвиля проявів стресу.

До війни основним джерелом стресу українців були фінансові складнощі, які нікуди не зникли та посідають третє місце у списку. На першому, звичайно, повномасштабне вторгнення країни-агресора та пов'язані з цим хвилювання про безпеку близьких та ризик життя. На другому – соціально-політична ситуація у країні.

Актуальність цієї проблеми підтвердило опитування, проведене в грудні 2021 року Київським міжнародним інститутом соціології (КМІС) (додаток 1). Методом телефонних інтерв'ю з використанням комп'ютера (computer-assistedtelephoneinterviews, CATI) на основі випадкового відбору мобільних телефонних номерів, було опитано 2000 респондентів, які живуь у різних регіонах України.

Дослідження показали, що 69% людей протягом 2021 року пережили різні стресові ситуації і це в 10 разів більше в порівнянні з попереднім «доковідним» періодом (2013-2019 рр.). Упродовж останніх двох років, приблизно вдвічі вищою стала частка тих, хто пережив життєві потрясіння.

Люди втратили душевну рівновагу, бо виснажені роботою, навколишнім середовищем, не розуміючи значущості відпочинку, часто повноцінно не відпочивають після роботи, здебільшого йдуть у себе, щоб якось упорядкувати свої думки. Тому, наявність об’єкту, де можна відпочити емоційно, перезавантажитись, буде дуже доречі.

Тож актуальність обраної теми зумовлена ще тим, що створення подібних об'єктів збільшить відсоток розсудливих людей, котрі через самопізнання навчаться піклуватись про себе і своє життя. Як результат, це не може не відобразитись на внутрішньому стані людини в цілому, і так само на рівень працездатності в різних сферах її життя.

При розробці концепції проекту, на основі аналізу вікової категорії, що знаходиться у найбільшому ризику емоційних зривів, було прийняте рішення орієнтуватися на аудиторію віком від 20 до 55 років різної статі. Цей відпочинок не підходить для сімей з дітьми. Ймовірніше за все, відвідувати центр будуть по одному або в парі. Це люди тонкої душевної організації, які відчувають потребу у відпочинку такого роду.

Наступний етап – пошук аналогів закладів, чиє функціональне насичення та середовище сприяють відновленню емоційного, душевного спокою. До прикладів можна віднести рехаби, реабілітаційні центри, санаторії, але переважно вони спрямовані на лікування більш важких душевних захворювань.

Через тривалий пошук було знайдено такий вид простору для відпочинку, як ретрит – центр. Ретрит у перекладі з англійської звучить, як «усамітнення», «віддалення від суспільства».

За кордоном таких аналогів дуже багато і вони різноманітні за функціональним наповненням. В Україні це направлення також має великий попит. Йде розрахунок на духовне оздоровлення, ознайомлення із правильним

способом життя. Бувають міські ретрити та заміські. Так само важливу роль відіграє місцезнаходження. Це відокремлений, автономний простір. У міському середовищі мають бути проведені заходи щодо зменшення рівня шуму, впливу ззовні.

Вітчизняні аналоги - це, в основному, організовані кемпінги за містом, які здаються в оренду, при цьому надаються всі умови для занять спортом, проживання із зручностями.

Обрана територія з розташованим комплексом знаходиться у хвойному лісі на березі Печенізького водосховища, що на сході України. Є можливість підключення до інженерних мереж: тепло-, газо-, водопостачання та водовідведення, а також зовнішніх мереж електропостачання.

Метою дипломної роботи є розробка унікального дизайн - проекту для центру духовних практик, як форми терапевтичного середовища.

Завдання дослідження: розробити візуальну модель терапевтичного середовища; обґрунтувати вибір ретрит центру як об'єкта проектування; обґрунтувати якісні та кількісні характеристики центру духовних практик.

Методи дослідження: проведення опитування; дослідження місця; аналіз нормативних документів; аналіз теорії та практики проектування.

Отже, даний проект - це функціональний комплекс з певною сферою компетенції, покликаний надавати послуги, направлені на оновлення людського стану та гармонії з собою.

РОЗДІЛ І. ОСОБЛИВОСТІ ПРОЕКТУВАННЯ ІНТЕР'ЄРІВ

1.1. Науково - теоретичні засади проектування

Дизайн інтер’єру — галузь дизайну, спрямована на інтер’єр приміщень з метою забезпечити зручність і естетично приємну взаємодію середовища з людиною. Інтер’єрний дизайн поєднує в собі художній та промисловий дизайн. Дизайн інтер’єру є важливим чинником формування в людини естетичних поглядів і художнього смаку

Сьогодні існує багато сучасних стилів дизайну. Найбільш популярними серед них є авангард, біодизайн, мінімалізм, стиль фьюжн, футуродизайн, авторський дизайн та інші [1].

XXI століття - час змішання тенденцій у різних сферах творчості. Стилеві напрямки в оформленні дизайну інтер'єру співіснують, перетікають один в інший, збагачуються, запозичуючи риси один у одного, складаючись у досить строкату, але, без сумніву, цікаву картину. Основні характеристики сучасного стилю в дизайні інтер'єру – це функціональність та конструктивізм, властиві раціональному типу мислення людини сучасності [2].

Дизайн-проектування охоплює фактично все предметно-просторове середовище людини, об’єднує в собі і науково-технічний підхід, і художньообразну, філософську складову. Дизайнери відкривають для суспільства нові форми, конструкції і технології, виховують смак та організують життєвий простір. Міра свободи людини, межа її прав по відношенню до природи –ядро екологічної культури. Чим більше людина усвідомлює себе суб’єктом природи, розуміє свою відповідальність за збереження життя на планеті, відповідає можливостям природи у задоволенні своїх потреб, чим більше влилась в природу, її цикли та ритми, тим більший рівень екологічної культури [3, с.186].

Сучасні стилі відбивають філософію теперішнього часу у його прагненні максимально полегшити побут і підкреслити індивідуальність людини. Основний девіз сучасних стилів - функціональність, простота та легкість у застосуванні та використанні. Ці стилі базуються на вільній комбінаториці матеріалів: натуральне дерево сусідить з металом і дзеркальними поверхнями, також в інтер'єр втручається пластик, вініл і камінь. Можна з упевненістю сказати, що кожен сучасний стиль, що сформувався, по-своєму естетично досконалий і привабливий, і на кожен з них знайдеться свій «покупець» [2].

1.2. Вивчення ролі духовної культури у розвитку особистості

Культура як сума всіх видів діяльності, звичаїв, вірувань; вона як скарбниця всього створеного людьми включає книги, картини, тощо, а також знання шляхів пристосування до соціального і природного оточення, мову, звичаї, систему етикету, етику, релігію, які складалися століттями.

«Під час історії поняття «культура» набувало дедалі ширшого сенсу, ставши зрештою синонімом «штучного», «створеного людиною» [4, с. 13-14].

Культура є результатом поведінки людей та діяльності суспільства, вона історична, включає ідеї, моделі та цінності, вибіркова, досліджувана, заснована на символах, вона емоційно сприймається чи відкидається індивідами.

На відміну від природи, і від суспільства, і від самої людини, культура виявляється системою, утвореною взаємоперетворенням трьох конкретних форм її реального існування, трьох модальностей: людської, в якій культура постає як сукупність людей; діяльною, що утворюється сукупністю вироблених людьми способів діяльності; предметної, що охоплює всю «іншу природу», створену і діючу людиною – речі, соціальні інститути, наукові, ідеологічні, філософські твори, художні твори, педагогічні акти та ігри.

Духовне життя суспільства - це активна творча діяльність людей, спрямована на освоєння та перетворення світу в процесах виробництва, збереження, розподілу та споживання духовних цінностей, що становлять зміст життя. Духовне життя людини виникає на основі його практичної діяльності, є особливою формою відображення навколишнього світу та засобом взаємодії з ним.

До духовного життя відносять, як правило, знання, віру, почуття, переживання, потреби, здібності, прагнення та цілі людей. Взяті у єдності, вони становлять духовний світ особистості. Будучи породженням суспільної практики, духовне життя тісно пов'язане з іншими сферами життя суспільства і є однією з підсистем соціуму. «Функціонування культури стає не рухом по замкнутому колу, а спіралеподібним процесом прогресивного розвитку людства, що безперервно перетворює небуття на буття» [4, с. 6-8].

Духовна сфера життя суспільства охоплює різні форми та рівні суспільної свідомості: моральна, наукова, естетична, релігійна, політична, правова свідомість. Тому, її елементами є мораль, наука, право, мистецтво і релігія.

Духовне життя суспільства складається з духовних потреб, духовної діяльності (духовне виробництво) і створені цією діяльністю духовні блага (цінності).

Духовні потреби формуються та розвиваються у процесі соціалізації особистості. Вони мають необмежений характер. Єдине, що обмежує ці обсяги вже накопичених людством духовних цінностей та бажання самої людини брати участь у їхньому примноженні.

Щоб задовольнити духовні потреби, люди організовують духовне виробництво. Здійснюється спеціалізованими групами людей, професійно зайнятими кваліфікованою розумовою працею. Мета – відтворення суспільної

свідомості у його цілісності. Результати духовного виробництва: ідеї, теорії, образи та цінності; духовні громадські зв'язки індивідів; сама людина як істота духовна. Духовне виробництво має на меті удосконалити інші сфери життя - економічну, політичну, соціальну. Нові ідеї та технології, що створюються в його рамках, дозволяють суспільству саморозвиватися.

Виділяють три види духовного виробництва: науку, мистецтво та релігію. Деякі філософи додають до них і мораль, політику та право.

Розмір духовних цінностей на відміну матеріальних не зменшується пропорційно кількості людей, які ними опановують, і тому вони доступні всім без винятку, будучи надбанням всього людства.

Створюючи художні образи, люди можуть краще пізнати себе і світ, де вони живуть. З мистецтва художники, письменники, скульптори відтворюють часто приховані, непомітні, але дуже важливі сторони навколишньої дійсності.

Найвищою формою естетичної свідомості є мистецтво. Предметом мистецтва є людина, її відносини з навколишнім світом та іншими людьми, а також життя людей у певних історичних умовах.

Суспільні науки вивчають окремі сторони життя людей, як від мистецтва досліджувальної людини в цілому та поряд з іншою пізнавальною діяльністю і тому є особливою формою пізнання навколишньої дійсності.

Разом із мистецтвом у цілісну систему форм суспільної свідомості входять філософія, політика, право, наука, мораль, релігія. Усі вони реалізують свої функції у єдиному культурному контексті, що виникає завдяки їхнім взаємозв'язкам.

Культуру поділяють на матеріальну та духовну. До духовної культури відносяться наука, мистецтво, релігія, мораль, політика та право. Духовна діяльність відбувається задоволення духовних потреб, саме потреби людей у

створенні та освоєнні духовних цінностей. Найважливіші їх – моральне вдосконалення, задоволення почуття прекрасного, пізнання навколишнього світу.

До форм духовного освоєння навколишнього світу відносяться філософська, естетична, релігійна, моральна свідомість. До форм суспільної свідомості відносять науку. Система духовних цінностей є невід'ємним елементом духовної культури.

Культура являє собою особливу людську форму буття, яка є одним із найважливіших показників життєдіяльності як окремої особистості, так і конкретного суспільства загалом, а також засобом акумуляції, зберігання та передачі накопиченого людством досвіду.

1.3. Дослідження світового досвіду проектування сучасних інтер'єрів

Дизайн – порівняно молода галузь, виникнення якої зумовлене розвитком науково-технічного прогресу й естетичними потребами людини в сучасному світі.

Завдяки дизайну світ отримує промислову продукцію високої якості, що запобігає дискомфортності предметного середовища.

Життя ніколи не стояло на місці, історія розвивалась по своїх законах. В різні історичні епохи розвиток одних галузей домінував над іншими. Отже, XIX століття було століттям розвитку гуманітарних наук - літератури, поезії, музики. XX століття стало століттям розвитку техніки, наукових відкриттів. Стрімко розвивався промисловий ринок. Люди їдуть в міста, опиняються в новому середовищі проживання. Техніцизм починає знищувати духовну культуру. Стандартизація стає основним критерієм в усіх галузях. Однак, незважаючи на це, серед представників творчих професі виникають ідеї

відроджувати традиційні ремесла. Створюються передумови виникнення дизайну. Машинне виробництво та масовий споживач – два найважливіші фактори, що визначили розвиток дизайну

В основі сучасної світової практики дизайну знаходиться концепція дизайну як середовища, повністю спроектованого і постійно оновлюваного за допомогою проектування, як глобальний метод організації світу, включаючи вирішення і соціальних проблем. В зв’язку з цим виникло визначення цивілізації як епохи проектної культури, в якій дизайн є основним методом створення всього матеріального, соціального і духовного середовища, що оточує людину.

Так, поряд з переважаючим в сучасній практиці уявленням про провідну роль архітектурних об'єктів у формуванні образу міста зарубіжний досвід останніх десятиліть все частіше демонструє пошук нового змісту в оточуючому будинок просторі, у його естетиці і засобах дизайну.

На рубежі XIX-XX ст., на етапі становлення та формування дизайну як нової сфери творчості, увага акцентувалася на активному впровадженні в різні галузі життя продуктів індустріального виробництва, підкреслювались відмова від традицій на користь нового, відмова від декоративності на користь функціональності. В цілому такий радикалізм і навіть нігілізм у питаннях формоутворення грав на тому етапі розвитку дизайну позитивну роль, допоміг його швидкому самовизначенню

Однією з найвпливовіших фігур у дизайні XX століття, вважається фінський архітектор та дизайнер Алвар Аалто. Він став відомий завдяки впровадженню ідей "гуманізму", мінімалізму та функціоналізму у проектування будівель та меблів. Кожен твір архітектора гармонує з природою та людиною, поєднуючи хитромудрість і простоту.

Він вважається одним із засновників так званої «органічної архітектури». На противагу ортодоксальним функціоналістам, що ставлять в основу виключно утилітарні завдання об'єкта, прибічники «органічної архітектури» керуються не тільки функціональними, а й психологічними аспектами проектування. Крім очевидного (переважного використання натуральних матеріалів) однією з ключових для течії ідеєю стала потреба гармонійно вписати новий рукотворний об'єкт у навколишній природний ландшафт.

Новаторське мислення Аалто вийшло далеко межі поставлених епохою рамок. Взявши на озброєння найкращі ідеї модернізму та неокласицизму, Аалто став створювати лаконічні, але візуально унікальні об'єкти, максимально комфортні для користувачів. Сміливі з погляду дизайну, а також поєднання матеріалів, твори Аалто значно випереджали свій час і залишаються актуальними і через століття.

Алвар Аалто був одним із перших архітекторів-модерністів, що з'явилися у Скандинавії, зокрема у Фінляндії. З 1922 по 1923 рік він спроектував церкву поблизу озера Каухаерві (рис.1,2). У цей час метр знаходився під впливом авангарду та неокласицизму в європейській архітектурі, Алвар прибував у пошуках нових форм у конструкціях будівель та проектування. Його цікавило все: від влаштування дверної ручки до міського планування – у цьому аспекті секрет успішності обдарованого архітектора. При цьому чоловік умудрявся не забувати про соціальні маси, гостро розуміючи, що потрібно для комфорту особистості. Його першочергове завдання як професіонала полягала у спробах поєднати розрізнені наукові та художні засади, досягти єдності буття та творчості. [5]

Рис.2. Церква Ріола у Вергато, Гриццана-Моранді, Алвар Аалто, 1973. [6]

У 1924 році приступає до першого масштабного проекту - Муніципальної лікарні в Алаярві, яке завершує у 1928 році. Варто відзначити, що у 1927 році паралельно займається розробками іншого та найбільш значущого об'єкта – міської бібліотеки у Виборзі, відкриття якої відбулося у 1935 році.

Роботи Майстра охоплюють всі напрямки сучасного мистецтва архітектури, в які він вніс збагачені форми та натуральні матеріали, розширив рамки вільного керування простором. У його проектах меблів та освітлювального дизайну також поєднувалися практицизм та естетика. Навіть у серійному виробництві він сповідував ідею про те, що в кожному будинку життя має бути прекрасним. Світильники розглядалися як частина загального архітектурного проекту.

Аалто багато уваги приділяв використовуваним матеріалам, винаходячи нові та ефективніші способи їх використання. Він став уміло поєднувати традиційні матеріали (камінь, дерево, цеглу) зі склом та металами – на початку XX століття такий підхід можна було б назвати революційним. Але, незважаючи на всю сміливість експериментів з формами, проекти Аалто залишилися дуже далекі від авангардної химерності, а побудовані за його задумами будівлі завжди гармонійно вписуються у навколишнє середовище.

Експерименти з матеріалами особливо добре проглядаються на прикладі меблів та елементів декору, створених та переосмислених Аалто наново. Серед них можна відзначити канонічний дерев'яний табурет Stool 60, скляну вазу Savoy (яку також називають вазою Aalto на честь майстра) і диван-ліжко AA1 (1932), що випускається будинком MisuraEmme.

Ваза Savoy – предмет інтер'єрного мистецтва, що став по-справжньому легендарним (рис.3). Маючи асиметричну хвилеподібну форму, ваза може використовуватись як за прямим призначенням, так і бути предметом декору або самостійним арт-об'єктом. Створена у 1937 році, вона випускається досі. У виробництві кожної вази бере участь не менше 7 майстрів, завдяки чому попри серійність кожен залишається унікальним [7].

Рис.3. Ваза Savoy, Фінляндія, Алваро Аалто, 1936. [6]

[Протягом усієї своєї 54-річної кар'єри виявив свій талант у найрізноманітніших галузях – громадських та приватних спорудах. Стиль Аалто безперечно фінський, хоча багато в чому переступив за рамки національної традиції. Творча спадщина Аалто характеризується теплим гуманізмом та сильною індивідуальністю. Спадщина Аалто настільки унікальна і неповторна, що не вдалося заснувати школу Аалто.

Споруда, яка вплинула на розвиток сучасної архітектури та принесла широку популярність автору – санаторій Паймio для туберкульозних хворих, в якому Аалто проектував також предмети обстановки (рис.4,5). Лікувальна установа, спільне підприємство понад 50 муніципальних округів, було збудовано в малонаселеній лісовій місцевості на південному сході Фінляндії. Пропозиція Алваро Аалто була визнана кращою опікунською радою в 1928 році.

Рис.4. Санаторій Паймio, Фінляндія, Алваро Аалто, кінець 1920-х - початок 1930-х. [8]

Рис.4. Санаторій Паймio, Фінляндія, Алваро Аалто, кінець 1920-х - початок 1930-х. [8]

Суть проекту полягала, по-перше, у розділі зон для пацієнтів та медичного персоналу. Медсестри, лікарі, санітари та службовці адміністрації, обслуговуючий персонал, ділили в робочий час ізольоване місце з хворими, але їхні житла, конференц-зали були відокремлені від санаторної зони. Крім того, Аалто хотів спроектувати ідеальну будівлю, призначену для лікування тяжких хворих. У вузькому та високому блоці та приєднаному до нього крилі з відкритими терасами домінували простори з максимальним доступом сонячного світла та свіжого повітря.

Контрасти між масивними широкими горизонтальними та рифленими вертикальними поверхнями справляли враження абстрактного фінського

пейзажу. Взагалі, його ідея полягала в тому, щоб представити інтер'єр як деяку метафору пейзажу, аналогію з природою.

Його пристрасть до живопису та зустріч із Пабло Пікассо сприяли виробленню власного унікального архітектурного стилю.

Аалто комбінував текстури та природні матеріали для оточення гостей деревами. Простір вільного плану відкривалося і закривалося всередині його лісу, створюючи цілий ряд куточків, що уособлюють краєвид та національні культурні традиції у будівництві. [9]

Будівля вважається віхою історії сучасної архітектури, оскільки позначає перехід Аалто від національно забарвленого неокласицизма до спрощених форм регіонального модернізму. Саме тут уперше виявилася унікальна риса його архітектурного стилю – поєднання суворості функціоналізму та ніжної плавності природних ліній. [10]

Це був експеримент у міжнародному стилі, в якому наголошувалося на гуманітарному аспекті дизайну. Все підлегло легшій адаптації пацієнтів до тривалого перебування у лікарняних умовах. Чітко та логічно організований функціональний комплекс із чудовими системами освітлення, опалення та вентиляції, органічно вписаний у навколишній ландшафт, став зразком для багатьох лікарень у всьому світі громадськості до архітектури [9].

1.3.1. Сучасні проблеми дизайну інтер’єра

Розглядаючи сучасні проблеми дизайну інтер'єру, дизайнери та мистецтвознавці висувають безліч концептуальних підходів у питанні стилеутворення. Розмаїття стилістичних тенденцій сучасного житлового інтер'єру зумовлено активним розвитком інноваційних технологій. По суті, виникнення нових стилістичних напрямів ґрунтується на змішанні та

інтерпретації вже існуючих стилів, як класичних, так і сучасних. Останнім часом поняття "чистих" стилів, таких як борокко, модерн, класицизм та інші, майже не використовується. Кордони класичного та сучасного інтер'єру стерлися. Вважається, що розвиток сучасних стилів бере свій початок із епохи модерну (рис.6).

Рис.6. Журнальний столик з відділом для газет, Йенс Ріс, Данія, 1949. [12]

«Спочатку, серед новостворених напрямів, виявилися принципові протиріччя. Але з часом і протилежності почали грати роль бінарних зв'язків, що дозволяють взаємно збагачувати і доповнювати один одного» [11, с. 49].

Сьогодні створення нових стильових напрямків часто зводиться до бажання здивувати нестандартним рішенням. Для виразності інтер'єру дизайнери використовують контрастні прийоми, поєднуючи різностильні та різночасні предмети, які не завжди гармонують в єдиному інер'єрному просторі (рис.7).

Рис.7. Інтер'єр монастиря Sainte Marie de La Tourette, Eveux-sur-l'Arbresle, Франція, 1953-1960. [13]

Н.Ю. Демидов у своєму дисертаційному дослідженні "Теоретична модель проектування предметного середовища засобами індивідуального дизайну" говорить про те, що, крім фізичних якостей сучасний споживач все більше цінує індивідуальний характер зв'язку з предметом. Це призводить до необхідності враховувати у процесі проектування всі потреби людини, від ергономічних до духовно-психологічних [14, с. 220].

У сучасному дизайні житлових інтер’єрів останнім часом можна спостерігати відхід у бік індивідуального, одухотвореного середовища, де цінність має все, що забезпечує тишу, спокій і комфорт (рис.8).

Рис.8. Резиденція Адзабу, Norm Architects та Keiji Ashizawa Design, Японія, 2021. [15]

Тому, в пріоритеті серед напрямків дизайну житлових інтер'єрів є такі стильові направлення, в яких гармонізація середовища досягається тим, що в єдину композицію поєднуються предмети, які виконані за інноваційними

технологіями і можуть забезпечити функціонально-естетичний і психологічний комфорт, і елементи, які формують художньо-образний зміст.

1.4. Принципи проектування інтер'єрного середовища у сучасному стилі

Науково-технічні досягнення XX століття й активна господарська діяльність людського суспільства призвели до інтенсивного використання природних ресурсів і наявності відходів у величезних масштабах. Вищезазначена діяльність і наслідки входять в суперечність з можливостями планети, із здоровою життєдіяльністю людей на урбанізованих місцевостях конкретних регіонів. І якщо на початку свого провадження в культуру, дизайн, як принципово нова сфера творчості, протиставляв себе традиційній художній культурі, концентруючи увагу на таких своїх якостях, як можливість машинного виробництва, раціональність, науковий підхід та уніфікованість, то сьогодні ці найважливіші чинники, що визначили його становлення, суперечать один одному. В умовах високо розвинутого промислового виробництва проблеми екології загострили невідповідність гасла американського скульптора Горація Гриноу «форма слідує за функцією», підхоплене представниками «Інтернаціонального стилю» й «Де стайл» як обґрунтування «справжнього дизайну».

З часом чинність дизайну у формуванні наочного світу змінилася. Разом з архітектурою і декоративно-прикладним мистецтвом дизайн повинен нести відповідальність за все наочно-просторове середовище, маючи безпосереднє відношення до стилеутворюючих процесів, національних традицій, спадкоємності, до задоволення індивідуальних потреб, до самих різних аспектів художнього формоутворення. Орієнтований на людей з середнім достатком, дизайн формує комфортне місце існування людини, максимально ефективно використовуючи простір, раціонально організовуючи

функціональні процеси і розташування устаткування. Раціональна компоновка предметів в значній мірі підвищує ефективність функціональних процесів. Тобто, провідна роль в сучасному дизайн-проектуванні належить принципам функціональності і раціональності, які лежать в основі філософії дизайну і формують на промисловій основі наочний світ - матеріальну культуру (додаток 2,3).

Тож виходить все правильно: «Форма слідує за функцією»? Але, центральною проблемою дизайну в світі матеріальної культури є забезпечення цілісності і гармонійності цього наочного світу, для чого потрібне в начальному процесі разом з інженерно-технічними і природничими знаннями наукове підґрунтя гуманітарних дисциплін — філософії, культурології, соціології, психології, семіотики тощо, знання яких відіграють не останню роль у формуванні проектно-художнього моделювання наочного світу, у формуванні художнього мислення, яке «відповідає» за оригінальність образу, емоційність, привабливість.

Таким чином, процес створення дизайн-об’єкту уособлює синтез фантазії, логіки і розрахунку автора, коли народжується нова конкретна пропозиція щодо способу вирішення проектної проблеми за допомогою художніх засобів, націлених на створення певного емоційно-образного ефекту і відповідальність за цілісність і гармонійність простору, куди вливається цей художній об’єкт, лежить на особистості дизайнера. Тому, перед тим як запустити процес створення нової форми, треба виокремити і довести необхідність вирішення цієї проектної проблеми, розглянувши два функціональні аспекти оцінювання образу дій дизайн-об’єкту: потреби (виживання, ідентичність, цілеспрямованість) і телезіс (природа, суспільство, технологічні особливості), запропоновані Віктором Папанеком ще 30 років тому [16, с. 39].

Сьогодні перед світовою спільнотою стоять два виклики щодо свого подальшого розвитку: науково-технічний прогрес та спровоковані ним соціальні й екологічні проблеми. Нові засоби виробництва і проектування, що з'явилися в кінці попереднього століття і активно розвиваються в поточному інформаційному просторі третього тисячоліття, нові матеріали створюють умови для технічного світу.

«Друга природа» загрожує виявитися єдиною, про що реально свідчить наростаючий процес фізичного витіснення натуральної природи штучними речами. Експансія нових технологій в самих різних областях культури і побуту, нові тенденції у сфері споживання і способу життя створюють передумови для корінних соціально-культурних змін, тому охорона і відновлення навколишнього середовища, раціональне використання природних ресурсів повинні стати першочерговими і в дизайн-проектуванні. Дизайнер, як соціально-відповідальний, активний суб'єкт світу в своїй діяльності повинен враховувати оптимальність співвідношення витрат матеріалів, тривалість життя виробу і можливості його подальшої утилізації. [17, с. 95].

Отже, проектне мислення та його розвиток вимагає від дизайнера глибоких професійних знань з природничо-наукових, технічних і гуманітарних дисциплін, їх постійного поглиблення. Дизайнер сьогодні несе відповідальність не тільки за оригінальність образу своєї пропозиції, емоційність і привабливість, але за економію природних ресурсів і матеріалів, що пропонуються, їх подальшу утилізацію, використання енергетичних ресурсів, здатних відновлюватися.

1.4.1. Східний мінімалізм. Філософія простоти

«Усе зайве — потворне», — кажуть японці. Японський витончений лаконізм став культовим для сучасних архітекторів і дизайнерів. Мінімалізм

як спосіб мислення властивий японській культурі. Життя на обмеженому просторі островів, велика скупченість людей у містах, часті землетруси пояснюють серйозне ставлення японців до дрібниць та їх пристрасть до компактності та мобільності житла. Зв'язок із природою та повага до неї для японців є визначальними. Їхнє розуміння краси витікає з двох категорій естетики: вабі («простота») і сабі («смуток», «тінь»). Ці категорії поширюються не тільки на архітектуру, а й узагалі на всі сфери мистецтва [18, с. 143].

Інтер'єри в стилі японського мінімалізму — дуже поширений стиль роботи українських архітекторів. У цьому стилі виконуються квартири, ресторани (і навіть не тільки японської кухні), громадські заклади. Переважна палітра кольорів — білий з коричневим, поєднання темного дерева з білими паперовими світильниками, темний керамічний чи світлий дерев'яний посуд. У цьому стилі працюють архітектори Олег Дроздов (Харків), Лариса Болтрушевич (Дніпропетровськ) та ін. [18, с. 145]. (рис. 9,10).

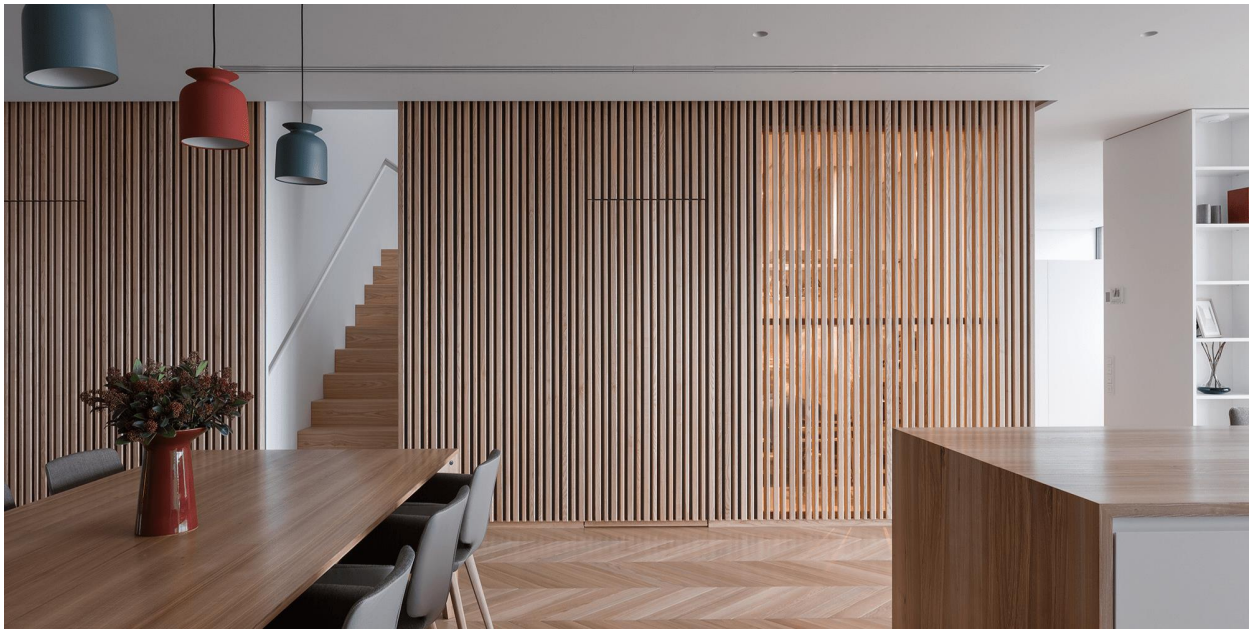

Рис.9. Проект житлового будинку Carat, Drozdov & Partners, Україна, 2019. [19]

Рис.10. Інтер'єр готелю Ryo Kan у, бюро GLVDK Studio, Мехіко. [20]

Чому ж зараз дуже популярним є оформлення інтер’єру в етнічному стилі? Чим так вабить Схід? Мабуть своєю загадковістю, яскравими фарбами та давніми таємницями! Схід привабливий та екзотичний. Відтворити у квартирі зараз можна як палацову розкіш, так і мінімалізм простого житла.

Сьогодні етнічний стиль в оформленні інтер'єру дуже популярний. Не дивно – адже це вірний спосіб надати житлу індивідуальності та самобутності. Поширена думка, що натуральні оздоблювальні матеріали, глиняні або дерев'яні аксесуари, грубий текстиль, світильники з рисового паперу, плетені меблі – це складові, які дозволяють говорити про те, що приміщення декороване в етнічному стилі. Безумовно, все перераховане вище, має право на існування. Проте варто уточнити, що поняття «етніка» набагато ширше та різноманітніше. Етнічний стиль в інтер'єрі має на увазі створення обстановки з використанням національного колориту, характерного для традицій того чи іншого народу, тієї чи іншої культури.

На думку дизайнерів, найбільш затребуваний етностиль - японський, або як його часто називають, японський мінімалізм, що відрізняється прагненням простоти і функціональності (рис.11).

Рис.11. Інтер'єр готелю Ryo Kan у Мехіко, бюро GLVDK Studio. [20].

У сучасному світі постійно зростає інтерес до східної культури, зараз дуже модно все, що стосується Сходу. Особливо жителів сучасних мегаполісів приваблює Японія - самобутня та таємнича країна, в якій багатовікові традиції є сусідами з останнім словом прогресу.

Основні принципи оформлення японського житла сформувалися у 16-17 століттях, як у життя населення, внутрішньої і до зовнішньої політики держави, відбувалися істотні зміни. Формування середнього класу, поява прошарку населення з високим доходом та зачатки технічного прогресу, вплинули на становлення основних мотивів створення обстановки японського житла. Але, незважаючи на становлення капіталістичного ладу, централізованість влади та поява справді багатих людей, здатних обставляти свої апартаменти за останнім словом моди, орієнтуючись на світові тренди,

японці залишилися вірними собі. Японська філософія, орієнтована на гармонію краси та первозданності світу, дозволяла всім слоям населення знаходити високу естетику в звичайних промовах, не оточуючи собі дорогими предметами інтер'єру.

До мінімалізму Японія прийшла не тільки в гонитві за естетикою, це стало наслідком національних особливостей та життя в досить примхливому кліматі. Звідси загальний принцип горизонтальності внутрішніх приміщень, перевага дерева каменю, легкість та відкритість будівель. Подібне житло не так небезпечне під час поштовхів, воно легко збирається після руйнування, та й ймовірність загинути під руїнами з паперу та бамбука не така вже й велика. Японський будинок часто є частиною саду, тому традиційним продовженням інтер'єру в ньому завжди був і залишається краєвид [21].

Великий вплив у формування японського стилю справили історичні причини, географічне розташування та особливості кліматичних умов [22]. Природа Японії різноманітна і красива. Порівняно з китайською видається тонкою витонченою мініатюрою. І при цьому придатної землі тут мало, адже Японія - країна діючих вулканів, гір, морів, океану. Творіння людських рук часто безслідно знищуються землетрусами, тайфунами, величезними хвилями. Всі ці умови, очевидно, навчили японців обходиться невеликою кількістю речей, легких і зручних при перенесенні. А через необхідність частих перебудов будівель та запобігання їх від руйнувань, ще за давніх часів було розроблено певні конструкції та технології [23, с. 247-248].

Постійна загроза землетрусів змушувала японців винаходити самобутні способи будівель, здатних якщо не встояти перед тремтінням землі, то бути демонтованими та використаними вдруге після закінчення стихії. Усі стіни будинків були збірними, після закінчення землетрусів їх можна було зібрати як конструктор. Розбірним був фундамент. Власне, всю будову можна було перенести на нове місце і вбудувати (збирати) житло наново. Початково.

Внутрішні стіни та перекриття в японських будинках були відсутні, пов'язано це було не лише з небезпекою землетрусів, а й прагнення до створення максимально просторого житла навіть на малій площі [22].

Витончені та легкі розсувні двері-перегородки з паперу та бамбука (седзі), загальний принцип горизонтальності внутрішніх приміщень при будівництві будинку, легкість та відкритість дерев'яних будівель - цією естетикою японці зобов'язані не тільки вологому та жаркому клімату, але й землетрусам, що часто трапляються на островах. Вони не стали шукати способи боротьби з мороком, вони його просто опоетизували і ретельно позначили в інтер'єрі

Особливі стосунки у японців та з металами, вироби з яких в інтер'єрі використовуються лише у вигляді необхідних дрібних аксесуарів (рис.12) Причина очевидна - Японія небагата викопними металовмісними, та й вологий клімат викликав би досить швидке руйнування іржею всіх металевих конструкцій. І замість того, щоб звеличувати цей матеріал як щось рідкісне і видатне, японці створили такий інтер'єр, де все, чого немає в Японії надміру, виглядало б негармонічно і химерно.

Рис.12. Гвинтові сходи, пентхаус Елізабет-стріт, 152 , *Тада Андо, Нью-Йорк, 2014.* [24]

Коли вперше бачиш нутрощі японського житла, найбільше дивуєшся повній відсутності будь-яких меблів (рис.13). Ви бачите лише оголене дерево опорних стовпів і крокв, стеля з вистругани дощок, гратчасті палітурки седзи, рисовий папір яких м'яко розсіює світло, що пробивається зовні. Під роззутою ногою злегка пружинять татами - жорсткі, пальці в три товщиною мати з простеганих солом'яних циновок. Підлога, складена з цих золотистих прямокутників, абсолютно порожня. Порожні та стіни. Ніде жодних прикрас, за винятком ніші, де висить сувій із картиною або каліграфічно написаним віршем, а під ним поставлена ваза із квітами.

Рис.13. Пентхаус Елізабет-стріт, 152 *, Тада Андо, Нью-Йорк, 2014.* [24]

За останні двадцять років Японія перетворилася на свого роду Мекку дизайну… Успіхи японського дизайну часто пояснюють багатовіковою культурою художнього ремесла та побуту, естетична витонченість та гармонійність якої завжди вражала зарубіжних поціновувачів. Справді, у формуванні предметного світу японці з найдавніших часів дотримувалися концепції, основу якої становлять функціональність, лаконізм та чистота форми [25, с. 150].

Як підсумок вищесказаного можна зазначити, що дл створення інтер'єру в японському стилі потрібно розуміти культуру цієї країни, її загадковість, сприйняття світу її мешканцями. Це все відображається в облаштуванні житлового простору. Для дизайнера тут великий простір для творчості, незважаючи на перевагу мінімалізму. Розмаїття фарб, форм дають можливість створювати інтер'єри з урахуванням різних індивідуальних уподобань, модифікувати і творити.

У цій культурі ніколи не було поділу на матеріальні та духовні види мистецтва, світ завжди уявлявся пластично цілісним. Традиційна японська архітектура, садово-паркове мистецтво, живопис, предмети ремесел завжди були засобом організації предметного оточення людини, і виконувалося це разом з тим із завидною досконалістю, яка і зараз є справді ідеальним [25, с. 156].

Східна естетика з давніхчасів і по сьогоднішній день керувалася принципом - «все зайве потворне». Основа інтер'єру - порожнеча, яка підкреслює внутрішню красу того, що є в будинку. Все чітко, просто і ясно, але - постійний пошук і можливість невеликою деталлю висловити своє ставлення до життя зараз. Японський мінімалізм часто порівнюють з японським трирядковим віршем хокку - не кожен напише, не кожен зрозуміє… На поверхні - простота, у глибині - загадка та недомовленість, філософське спрощення навколишньої дійсності. Мінімалізм сьогодні універсальний, багатоликий і різноплановий. Давно і міцно визнаний новою класикою моди.

1.5. Вивчення функціонально-технологічних особливостей проектування інтер'єрів

Сучасний розвиток готельної справи у світовій практиці пропонує клієнтові (споживачеві готельних послуг) різноманітний готельний сервіс залежно від цін, що складаються на ринках цих послуг. Щороку засоби масової інформації повідомляють численну клієнтуру про нові форми діяльності в цьому виді сервісу.

Велика розмаїтість підприємств готельного сервісу, а також періодична поява нових їх видів робить будь-яку систематизацію типів і характеристик підприємств розміщення досить умовною. Сучасні готелі відрізняються за призначенням, місткістю, поверховістю, типами конструкцій, рівнями

комфорту, режимами експлуатації (цілорічні, сезонні), місцем розташування (місто, курорт тощо), функціональним призначенням, забезпеченістю харчуванням, тривалістю проживання в них, рівнями цін. Усі ці фактори враховуються при проектуванні і впливають на склад приміщень готелю, архітектурно-планувальну структуру будівлі тощо. Основні ознаки, що характеризують готелі, це: місткість, поверховість, призначення і рівень комфорту.

Класифікація готельних підприємств за рівнем комфорту відіграє величезну роль у вирішенні питань управління якістю готельних послуг. Рівень комфорту — це комплексний критерій, складовими якого є:

- стан номерного фонду: площа номерів (м2), частка одномісних (однокімнатних) номерів, частка багатокімнатних номерів, номерів-апартаментів, наявність комунальних зручностей тощо;
- стан меблів, інвентарю, предметів санітарно-гігієнічного призначення тощо;
- наявність і стан закладів харчування: ресторанів, кафе, барів тощо;
- стан будівлі готелю, під'їзних шляхів, облаштованість прилягаючої до готелю території;
- інформаційне забезпечення і технічне оснащення, у тому числі наявність телефонного, супутникового зв'язку, телевізорів, холодильників, міні-барів, міні-сейфів тощо;
- забезпечення можливості надання ряду додаткових платних і безкоштовних послуг.

Перераховані критерії застосовуються практично у всіх наявних сьогодні у світі системах класифікації готелів. Крім того, ряд вимог висувається до персоналу і його підготовки: зовнішнього вигляду, віку, стану здоров'я, освіти, кваліфікації, знання іноземних мов.

Рівень комфорту на сьогодні лежить в основі понад тридцяти відомих у світі систем класифікації готелів. Найбільш розповсюдженими серед них є такі: європейська, або, як часто її називають, система «зірок», що, базується на французькій національній системі класифікації, в основі якої лежить розподіл готелів за категоріями від 1 до 5 зірок [26, с. 31-32].

До технологічних особливостей проектування об’єктів інтер’єрних просторів відносяться умови грамотної організації, тобто сукупність усіх необхідних функціональних вимог. Технології покликані управляти об’ємно-просторовими аспектами середовища, та визначають його різновид: кінотеатр, промислова територія, заклад харчування, житлове приміщення тощо. Отже, класифікація об’єктів середовища містить не тільки опис його будови та стану, але й надає вимоги до фахівців, що виконують проект дизайну середовища [27, с. 113].

Інтер'єр - це організація внутрішнього простору будівлі, що являє собою візуально обмежене, штучно створене середовище, що забезпечує нормальні умови життєдіяльності людини. Це складне й багатопланове явище, здатне справляти величезний естетичний психофізіологічний вплив на людину.

Сприятливі умови життєдіяльності людини в готелях забезпечуються завдяки створенню комфорту як у самому готелі, так і на території, що прилягає до нього. Загальний комфорт внутрішнього простору готелів є інтегральним поняттям. Воно включає екологічний, функціональний і естетичний комфорт середовища будь-якого приміщення готелю.

Екологічний комфорт створюється оптимальним для організму людини поєднанням температури, вологості, швидкості руху повітря і впливу променистого тепла, тобто, в основному, завдяки системам інженерного забезпечення готелів: вентиляції, кондиціонування повітря, централізованого пиловидалення, опалення тощо.

Функціональний комфорт в основному забезпечується оптимальним набором меблів і устаткування. Меблі є одним з активних компонентів у формуванні інтер'єрів багатьох приміщень готелів. Він визначає зручність експлуатації будь-якого приміщення. Він забезпечує захист від оточення, безпеку і здійснення всіх функціональних процесів життєдіяльності людини: сон, харчування, відпочинок, особиста гігієна, розваги, ділові контакти та ін.

Естетична організація середовища, або досягнення краси інтер'єра, включає безліч різноманітних задач, головними являються композиція простору, колористичне вирішення та обробка поверхонь, дизайнерський підхід по облаштуванню меблів, вирішення декоративних деталей, озеленення та інших факторів сприйняття людиною внутрішнього простору малого готелю.

Таким чином, інтер'єр будь-якого приміщення готелю повинен володіти екологічним, функціональним та естетичним комфортом [28].

РОЗДІЛ ІІ. ЗАСОБИ І ПРИЙОМИ ФОРМУВАННЯ ІНТЕР’ЄРУ

2.1. Вихідні дані

Для розробки дипломної роботи за основу взято проект заміського комплексу Family Club від українського архітектурного бюро Drozdov&Partners [29].

Комплекс розташований за 50 кілометрів від Харкова, у хвойному лісі на березі Печенізького водосховища, яке сформовано на найважливішій водній артерії східної України – річці Сіверський Донець. З боку сусідів та проїзду розташовані коридори та технічні приміщення (рис.14, 15).

Рис.14. Модель заміської резиденції Family Club, *Drozdov & Partners, Україна, ескізний поект 2021.* [29]

Рис.15. Модель заміської резиденції Family Club, *Drozdov & Partners, Україна, ескізний поект 2021.* [29]

Площа ділянки – 1150 м².

Середовище розроблено відповідно до норм: дотримано проїздів для великогабаритного транспорту, кілька під'їздів до будівлі, один з яких обслуговує кафе та вивіз сміття з території ретрит-центру (рис.16).

Організація простору ґрунтується на принципах терапевтичного середовища. Середовище розвивається зі Сходу на Захід. На сході розташовані більш затишні закриті майданчики, де відвідувачі можуть провести час у невеликій компанії за барбекю, ці зони оснащені місцями відпочинку та зонами приготування. Також ця частина території має локальні зони для самостійних медитацій та простори для споглядання. Ближче до пляжу, на заході, розподілилися майданчики для активного відпочинку: спортмайданчик, лекторіум, СПА, лаунж зона та медитативні зони, більш відкриті і масштабні. Фінальною частиною стає піщаний пляж з пірсом (рис.17)

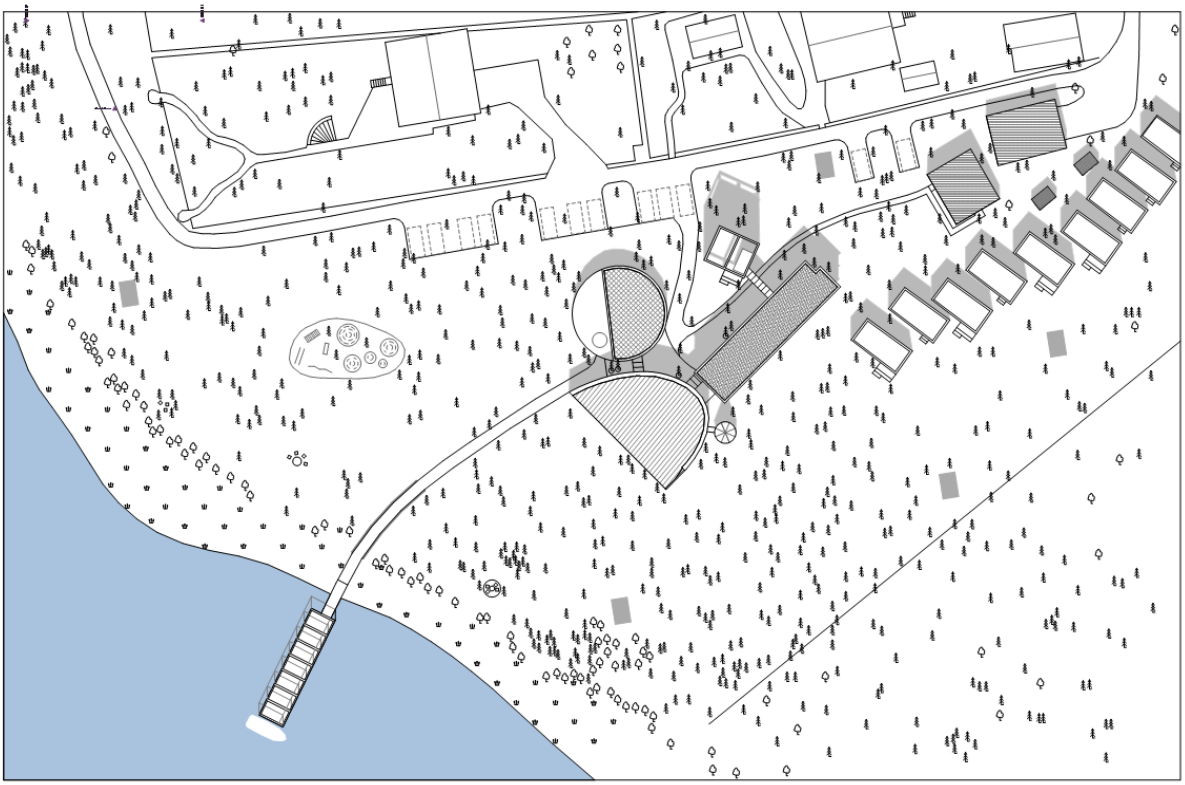

Рис.16. Схема генерального плану приміщення, заміська резиденція Family Club, *Drozdov & Partners, Україна, ескізний поект 2021.* [30]

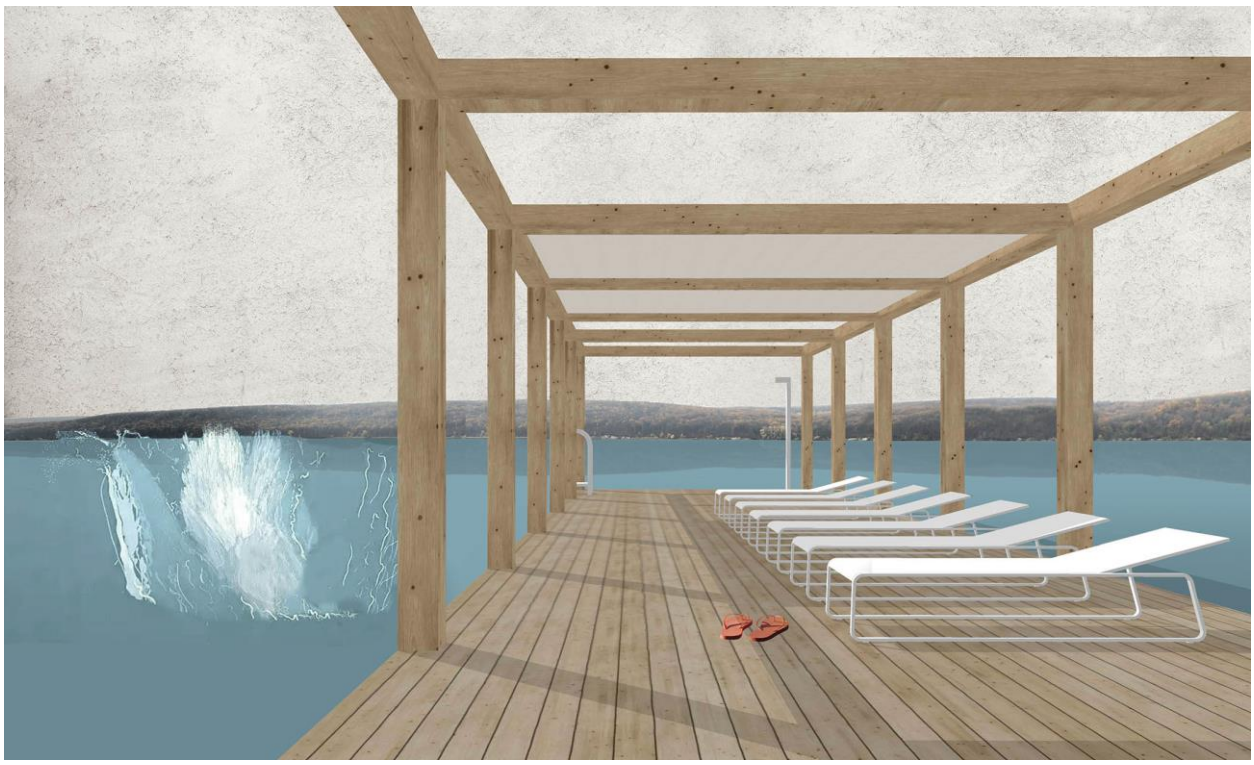

Рис.17. Пірс із зоною відпочинку, заміська резиденція Family Club*, Drozdov & Partners, Україна, ескізний поект 2021.* [30]

2.2. Соціально-функціональна модель

Наступний етап – розробка функціональної схеми центру духовних практик.

Враховуючи щільність заповнення ділянки деревами, а саме сосною звичайною, було важко знайти вільне місце для розміщення єдиного цільного об'єму. Тому будинок був функціонально розділений на окремі компактніші блоки, які згодом були розміщені на невеликих галявинах між деревами (рис.18).

Будівля ретрит-центру має такі блоки: адміністративний блок, поєднаний з житловим корпусом персоналу, павільйон, обладнаний під проведення духовних практик з лекторіумом і спа зоною на другому поверсі, блок кафе, окремі житлові модулі для відвідувачів.

Усі зони підпорядковані терапевтичній організації. Зони відпочинку та сну розташовані у східній частині будівлі та мало взаємодіють з активними майданчиками (рис.19).

Рис.18. Заміська резиденція Family Club*, Drozdov & Partners, Україна, ескізний поект 2021.* [30]

Рис.19. Функціональна модель заміського центру духовних практик

1) Павільйон; 2) Кафе; 3) Адміністративний блок; 4) Житлові модулі для відвідувачів

Ретрит відрізняється від рехабів та реабілітаційних центрів тим, що є комерційною організацією. Центр не спрямований на лікування глибоких душевних хвороб. Туди їдуть, щоб послухати тишу, побути віч-на-віч із собою, спробувати різні види терапевтичної діяльності: творчої, спортивної спрямованості. Всі варіанти дозвілля, надані в центрі, орієнтовані на різноманітність. На базі комплексу існує чіткий розклад та програма, за якою всі учасники розподіляються на групи та відвідують заняття. Дотримання програми має лояльний характер. Велике значення надається внутрішнім відчуттям, бажанням та настрою клієнта. Організація співпрацює з висококваліфікованими спеціалістами даної сфери. Програма може адаптуватися під запрошеного коуча, практика, який тимчасово проживає на території комплексу.

Майбутніх мешканців ретрит – центру об'єднуватиме швидше душевний стан. Створення простору для таких людей має на увазі не нав'язування певної

системи, а підпорядкування простору під клієнта, щоб він сам керував своєю діяльністю та спрямовував свій відпочинок.

Опитування показали, що частіше такий відпочинок потрібен людям, які не мають у житті фарб. Основний маршрут цього контингенту пролягає від будинку до офісу і назад, вони потребують різноманітності побуту, скидання негативних емоцій. Сучасна людина загрузла у повсякдених одноманітних справах: на роботі вона складає список продуктів, які потрібно буде купити в магазині на вечерю. Тут же йдуть обговорення з колегами останніх новинок кінопрокату. Дорогою додому, як правило, люди читають книги або лають затори на дорогах. А ввечері, після роботи, більшість з нас дивиться телевізор, слухає радіо, обговорює з близькими конфлікти, що виникли на роботі, і т. д. Як же знайти час, щоб подумати про себе і про своє життя? Для цього і існує ретрит. Це не що інше, як процес усамітнення для здійснення внутрішньої роботи. Під час його проведення людина віддаляється від звичного їй зовнішнього світу. Це дозволяє працювати над собою.

Творчі люди швидше поїдуть до центру за пошуком себе та натхнення. Вони зазвичай емоційні і така тиша, медитативні зони та природа зіграють роль у здобутті спокою.

Як уже було сказано у вступі, центр призначається для несімейного відпочинку, для дорослих людей, які вже встигли зіткнутися з проблемами. Комплекс розрахований на сезонне перебування, має місткість до 30 осіб без урахування персоналу. Час проживання в середньому 7-10 днів, залежить від чинної програми. Цільова аудиторія розрахована на людей усвідомленого віку від 20 до 55 років.

Цей заміський комплекс підійде людям, які шукають місце для практик самопізнання, перебування наодинці із собою. Сюди слід їхати тим, хто хоче отримати досвід, протилежний міській метушні [31].

2.3. Концепція проектування інтер'єрного середовища у сучасному стилі

В усі часи свого існування мозок людини не був спокійним. Не маючи ще досягнень теперішньої цивілізації, люди завжди щось вигадували, винаходили. Тому як і тепер, багато століть тому серед звичної метушні людина шукала трохи спокою для душі. Щоб піднятись над буденністю, реба на якийсь час десь піти. Піти, щоб побути наєдинці з собою, з природою, яка очищує і надає життєвих сил.

От і зараз в час стрімкого розвитку людина шукає таке місце, де можна відпочити від буденності, провести час з самим собою. Таке проведення часу стає дуже популярним. Називають його ретрит. Переклад цього слова з англійської мови означає «усамітнення, притулок, відхід із соціуму, відступ».

Ретрит - поглиблена духовна практика медитацій, йоги і т. д., що супроводжуються повним зануренням. Для проведення даного заходу мають бути дотримані спеціальні умови.

Тренінг-ретрит завжди передбачає слідування певній системі. Ця духовна практика має розклад, в якому позначені початок і кінець заходу. Крім того, це певна відповідальність всіх його учасників, яка виражається в невловимому поєднанні внутрішньої свободи і суворої дисципліни. Тільки в такому випадку людина здатна влитися в циклічний ритм життя.

Ретрит також обов’язково вимагає відмову від кави, алкоголю та м'ясного, а також відмова від гаджетів і будь-якого зовнішнього спілкування для виключення всіх відволікаючих факторів на момент проходження програми. Тому всі робочі та побутові завдання рекомендується вирішити заздалегідь.

Великий Будда рекомендував людям уважно досліджувати своє життя. Для цього і потрібен ретрит.

Під час цієї практики людина досліджує сама себе, щоб відповіст на питання хто ти є насправді і що ти значиш в цьому житті.

Друге завдання - повернення до початкової природи. Ця практика закликає не прив’язуватись ні до чого.

Третє завдання: «Просто роби це!» Давно вже визначено, коли потрібно вставати, медитувати і спілкуватися. Треба тільки це робити.

Останнє завдання, яке переслідує практика ретриту, полягає в тому, щоб «прокинутися» і надалі допомагати цьому світу. Заради цього існує усамітнення.

Практик ретритів багато. Все залежить від приналежності до тієї чи іншої школи. Такі заходи можуть бути як індивідуальними, так і груповими. Так, одні люди, проводячи тренінг-ретрит, займаються тільки пошуком гармонії з собою і самопізнанням. Інші ж відводять цей час на освоєння будь-яких знань або духовних практик.

Середовище має справляти лікувальну дію на відвідувача та бути продовженням навколишньої природи. При розробці проекту було поставлено за мету розібратися в принципах терапевтичного середовища та використовувати отримані знання на практиці.

Комплекс розрахований на сезонне перебування у теплу пору року. Має місткість до 30 осіб без урахування персоналу. Час проживання в середньому 7-10 днів, залежить від діючої програми.

На основі аналізу вікової категорії, орієнтир був налаштован на зрілу аудиторію віком від 20 до 55 років. Участь у програмі не передбачає сімейний відпочинок. Цей відпочинок не підходить для сімей із дітьми. Імовірно, відвідувати центр будуть по одному або в парі. Це люди тонкої душевної організації, які відчувають потребу у відпочинку такого роду.

На базі комплексу надаються послуги різних видів йоги та медитацій та звукової терапії. Практики можна проходити як у групі, під супровід досвідчених фахівців, коучів, так і індивідуально, усамітнившись на відкритих локальних платформах, що хаотично розташовані по території. З таких місць відкриваються неабиякої краси краєвиди, що налалаштовує на необхідну хвиллю.

Проаналізувавши існуючі джерела, було виділено чотири види організації терапевтичного середовища: просторове, соціально – комунікативне, аудіовізуальне, інформаційне. Докладніше про кожну буде викладено у вигляді схем у додатку 4,5. Увага буде більше приділена першим двом видам, тому що вони тісно пов'язані між собою і були взяті за основу концепції організації середовища ретрит – центру. До просторової організації відноситься регулювання приватності, соціально – комунікативна організація акцентує увагу на взаємодії людей у просторі, регулює ступені відкритості та закритості, взаєморозташування контактуючих, поділяє простори на соціопетальні та соціофугальні. Поєднавши ці характеристики, можна створити простір, який буде зонований за рівнем приватності, від максимально відкритих до максимально закритих. Зробити різноманітність локацій, які дадуть можливість кожному вибирати, де знаходитися залежно від настрою та потреби в усамітненні. Найактивнішим і відкритим є павільон, що далі, тим більше закриті майданчики, приватніші. Найбільш приховані і відокремлені - це медитативні зони, де сам простір налаштовує людину на бажання побути наодинці з собою.

Інтер’єр спроектован у сучасному мінімалізмі з елементами японського стилю. Це рішення чудово підкреслює головну концепцію простору та створює відповідну атмосферу. Переважна палітра кольорів — білий з коричневим, поєднання темного дерева зі світлою декоративною штукатуркою та керамогранітною плиткою. В якості акцентного кольору були використані латунєві панелі. Золотистий колір придає характер основній

кольоровій гамі, в котрій виконан інтер’єр. У поєднані з матеріалом травертин та елементами декору з японським мотивом, створюється гармонійний простір, що налаштовує відвідувачів на певний лад.

Такий сучасний глобальний ресурс, як Інтернет надає зараз людині необмежений доступ до знань. Однак інформації ми сприймаємо набагато більше, ніж використовуємо. Вона знаходиться в нас мертвим вантажем і тому не працює. Знаємо багато, а мало що можем. Парадокс. І тут нам допоможе ретрит.

Це абсолютно протилежна програма, яку ми використовуємо для отримання знань. Духовна практика не впливає на інтелектуальний рівень розуміння. Вона використовує обмежений потік інформації або зовсім виключає його. Тобто, ретрит не підносить людям ніякої теорії. Він дає інформацію, обмежену рамками виконуваних практик.

Під час заходів ретриту не відбувається жодних філософських міркувань, тих чи інших узагальнень.

Практика ретриту дає найголовніше - певний рівень особистісного переживання. Це і здатне запустити зміни у житті. Крім того, ретрит дозволяє очистити розум від непотребу, що з'явився в результаті сприйняття різних концепцій і теорій.

Отже, сенс ретриту - ухилення від повсякденності для осягнення і розуміння самого себе. Реалізувати дану практику можна через зосередження на медитації, за допомогою йоги чи іншого виду діяльності. Ретрит - це робота, яка дозволяє не тільки очистити свідомість, поліпшити емоційний стан, а й прийти до більш глибокого усвідомлення свого призначення на землі, що відповідає посталеним задачам при розробці данго проекту.

2.4. Функціонально - планувальне рішення

Ретрит-центр поділяється на декілька блоків, що розташовані на невеликих галявинах між деревами.

Павільйон – місце найбільшої концентрації людей та подій, тому саме навколо нього склався заміський комплекс [25].

Насамперед приїжджий потрапляє в головний хол, де його реєструють на ресепшені, є можливість залишити багаж і відпочити перед заселенням у номер. У другій частині блоку розташовані зали де регулярно проводяться заняття різних практик та технічні приміщення, с/в. Також на першому поверсі є лекториум та вхід до патіо, де всі бажаючі можуть провести вечір біля вогнища (рис.20).

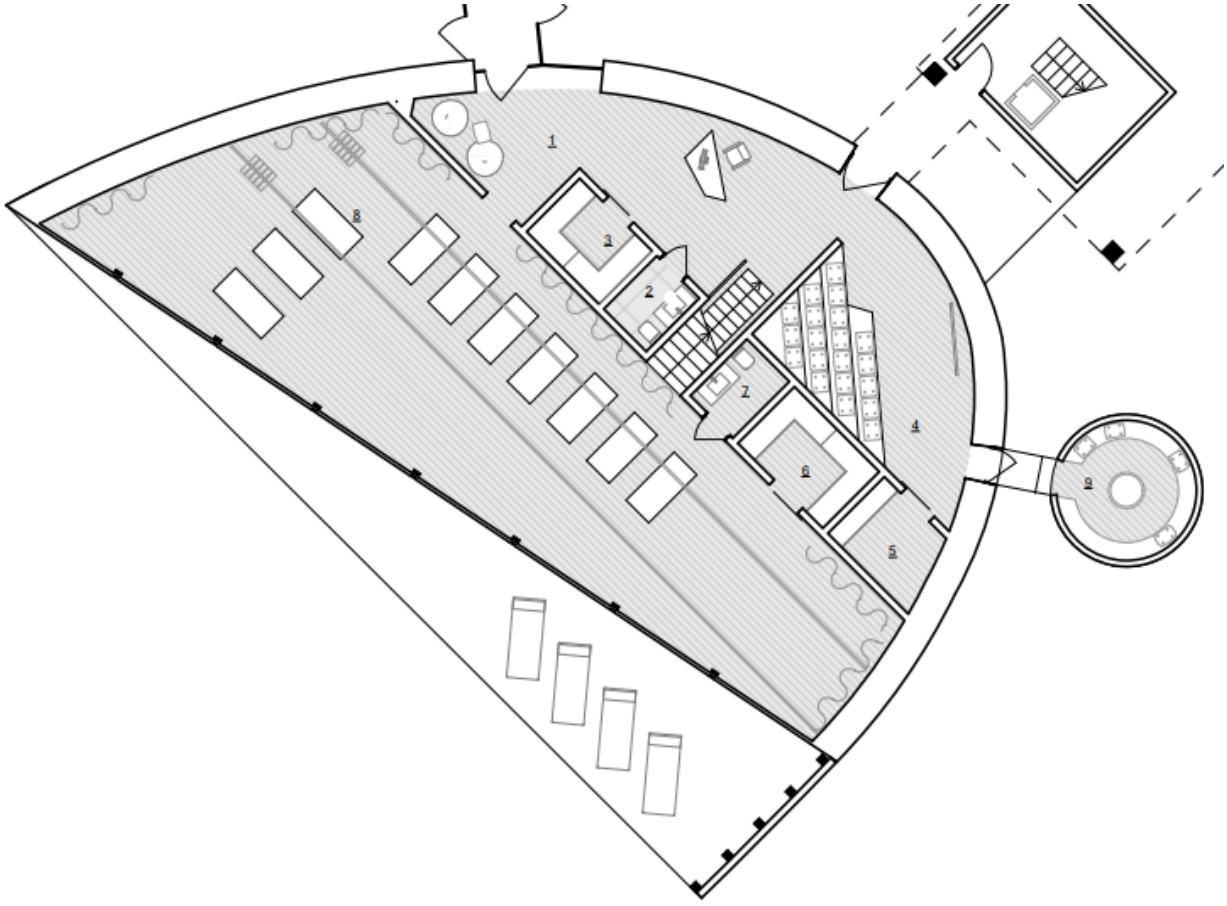

Рис.20. План павільону. Перший поверх

1) Вхідна група/рецепція; 2,7) Сан.вузли; 3) Гардеробна для верхнього одягу та взуття; 4) Лекційна кімната; 5,6) Інвентарна; 8) Зала для духовних практик; 9) Патіо

Другий поверх павільйону обладнаний під спа і включає сауну і зону масажу, с/в (рис.21).

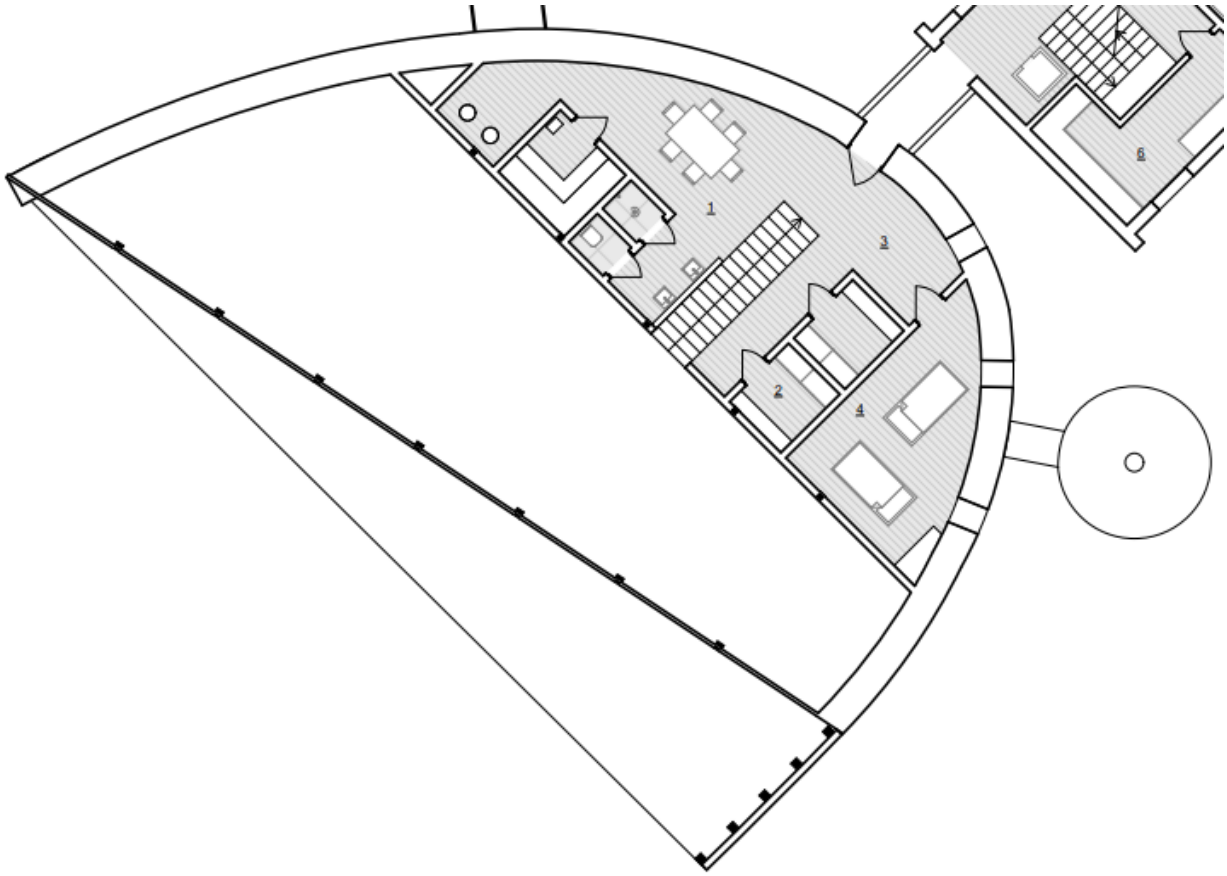

Рис.21. План павільону. Другий поверх

1) *Сауна; 2) Роздягальня; 3) Транзитна зона; 4) Масажний кабінет*

Наступний блок включає зону адміністрації та житлову, де розташовані спальні для персоналу ретрит-центру (рис.22).

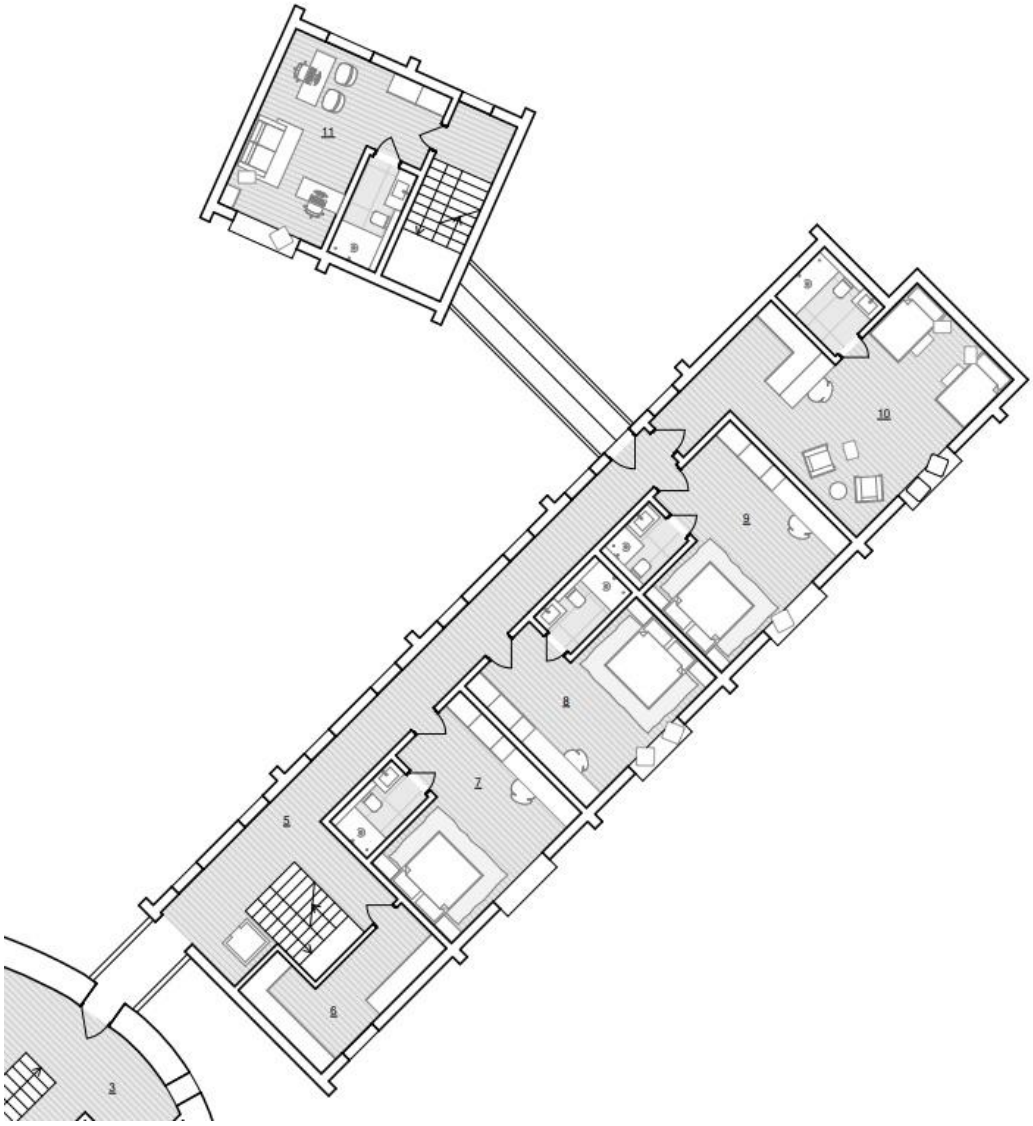

Рис.22. Адміністративний блок. Перший поверх

5) Хол; 6) Підсобне приміщення; 7,8,9,10) Кімната для персоналу; 11) Кабінет

Загальні сходи та ліфт ведуть на другий поверх, де ідентичне розташування зон персоналу, є пральна та зона зберігання інвентарю для прибирання (рис.23).

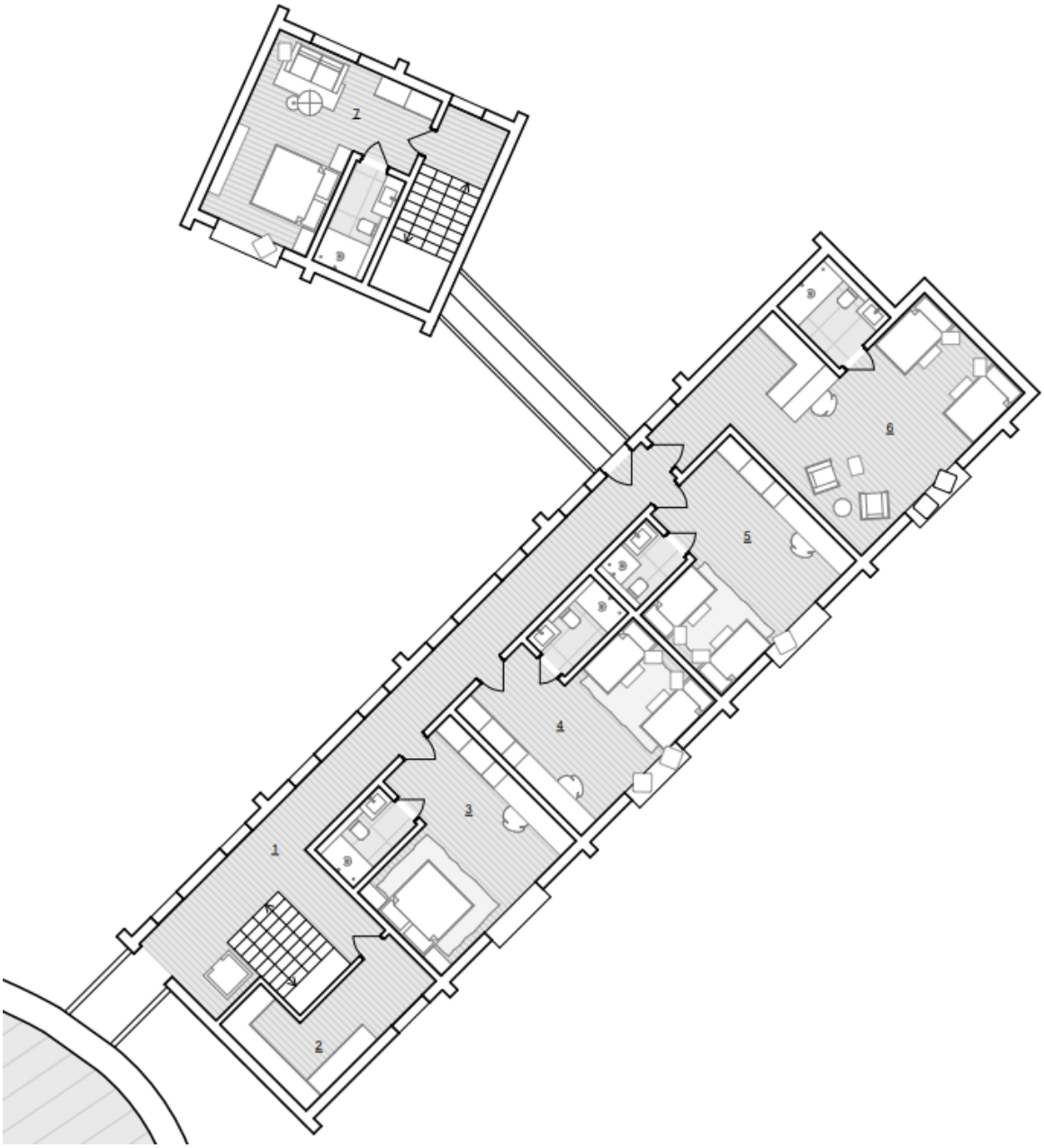

Рис.23. Адміністративний блок. Другий поверх

1) Хол; 2) Підсобне приміщення; 3,4,5,6) Кімната для персоналу; 7) Кабінет

Третій поверх має під’єднана частина блоку, що організована під гостьову кімнату (рис.24).

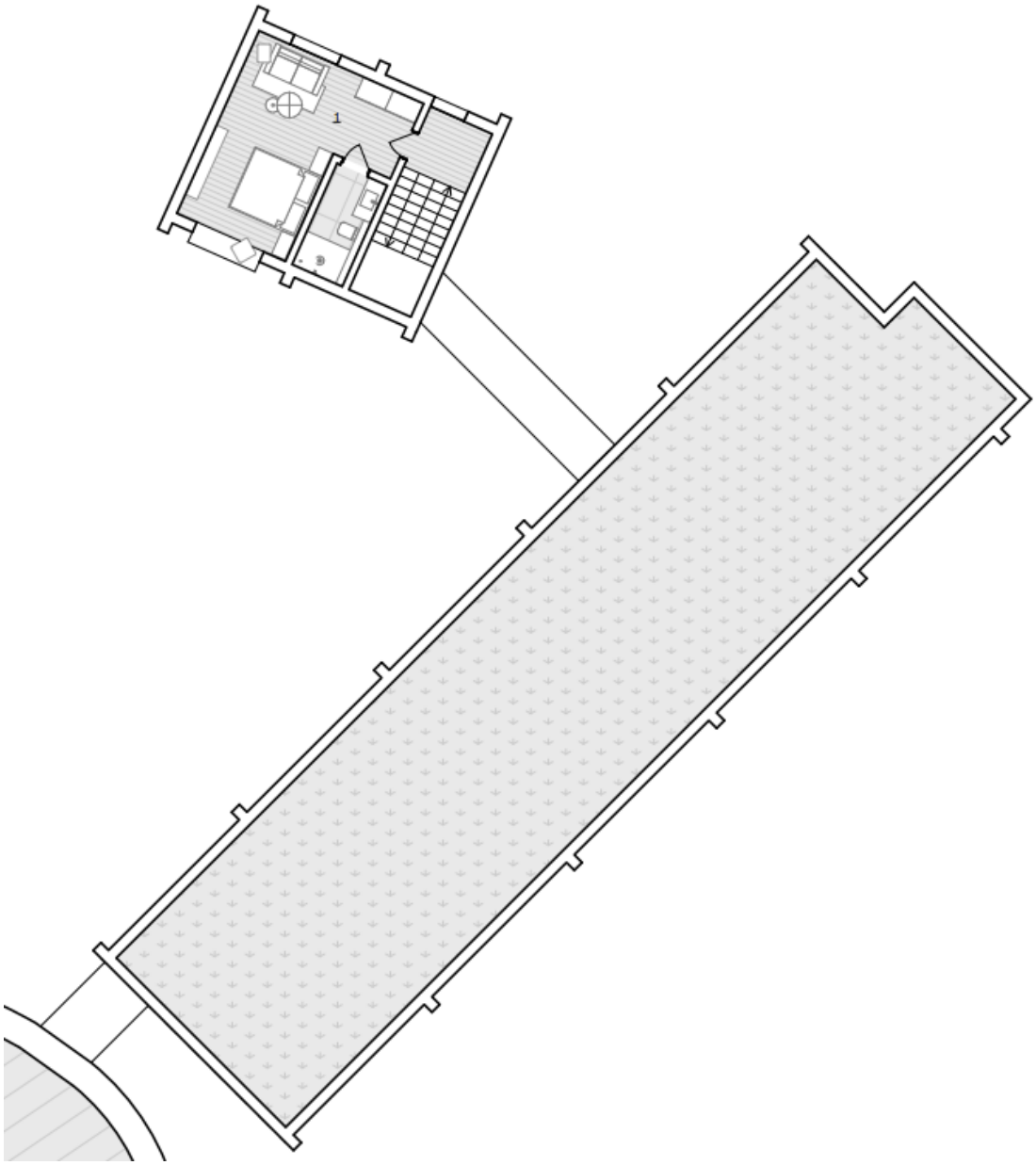

Рис.24. Адміністративний блок. Третій поверх

1) Кабінет

Третій блок – кафе з відкритою літньою терасою, зоною кухні, технічними приміщеннями та с/в. (рис.25)

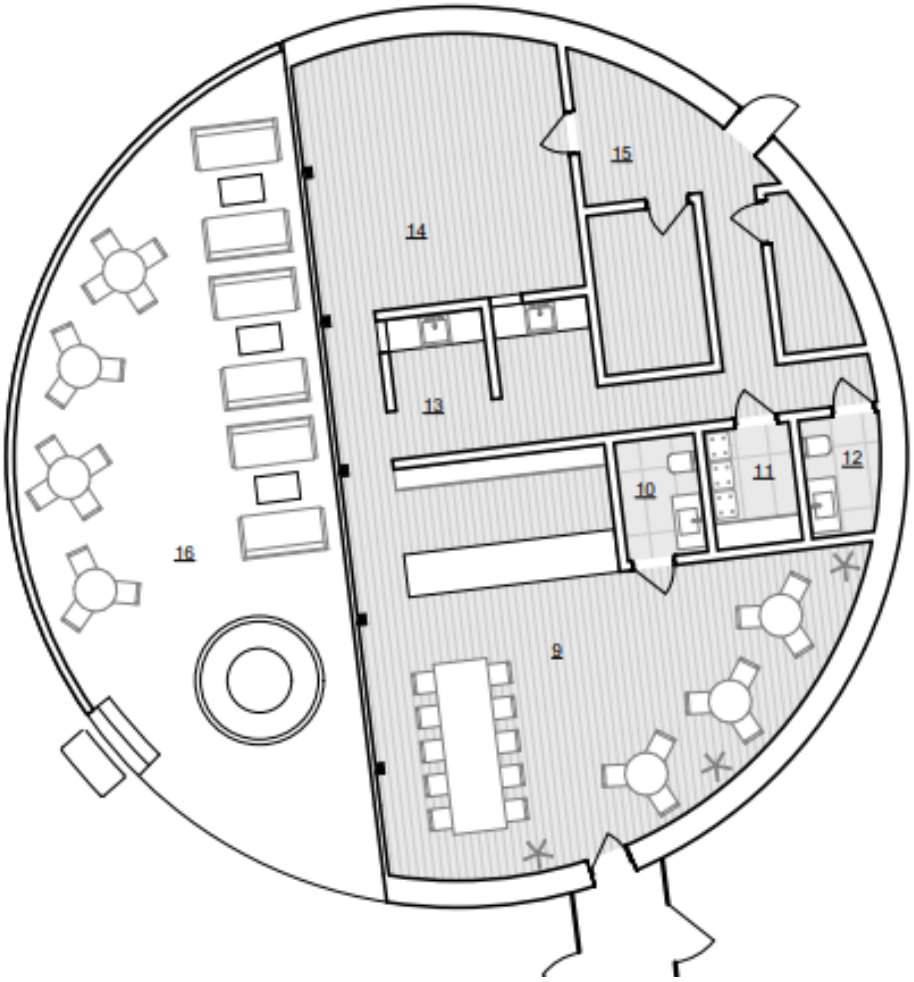

Рис.25. Кафе з відкритою терасою

Далі від центрального розміщення основних блоків на території розташована житлова зона для відвідувачів. На ділянці відсутні великі галявини без дерев. У зв'язку з цим, враховуючи велику кількість спалень та необхідність робити компактні обсяги, було обрано класичні готельні компонування. Для відчуття безпеки в глибокому густому лісі блоки спалень були підняті над рівнем землі [26].

Житлові приміщення розташовані таким чином, щоби максимально контактувати з природою. Для створення приватності та збереження усамітнення модульні будинки розраховані під кожного гостя окремо зі своїм входом.

2.5. Композиційно-мистецьке рішення

Навколишня забудова не має цінності з архітектурного погляду. Немає прив'язки до історико-культурної спадщини, що дозволяє задати новий напрямок розвитку пустуючої території та ввести в середу сучасну архітектуру. Вписання в довкілля насамперед подразмевает повторення образів знайдених у навколишній природі. Використання природного матеріалу та квітів, які поєднують споруду з духом місця. Використані кольори переважно білого, фісташкового та синього відтінків.

Елементи дерев'яних несучих конструкцій винесені на фасад і створюють ритм, характерний для природного ландшафту. Поверховість не перевищує двох поверхів. У проекті використовано скатні та плоскі покрівлі для розмежування функцій та внесення різноманітності у зовнішній образ.

Більшість споруд виконані повністю із деревини. Опорні конструкції із CLT-панелей також виконують роль обробки інтер'єрів. Фасади блоків обшиті дошкою, обпаленою за традиційною японською технологією [27]. (рис.26)

Рис.26. Фасади блоків, обшиті дошкою / Фото Drozdov & Partners

2.6. Меблі та обладнання

Побудову композиції починають схемою інтер'єру всієї споруди з виділенням основних великих груп приміщень - громадських і житлових. Значущість і розвиток тієї або іншої групи повинні визначити прийоми колірних рішень і характер оздоблення.

В умовах простих площинних з'єднань сучасних архітектурних конструкцій, коли відсутні пластичні форми декору, меблі є основою, яка вносить у композицію простору світлотінь, об'єм і масу. Правильний розподіл предметів меблів забезпечує рівновагу композиції, її статичність і цілісність.

Головна мета оформлення інтер'єру - забезпечити функціональність меблювання, безпосередньо пов'язаного із зручністю і художньою якістю інтер'єру, комфортабельністю приміщень. Функціональні вимоги визначаються призначенням приміщень і тими процесами, які в них відбуваються. Залежно від цього підбирають тип меблів і прийоми їх розміщення [28].

Різні типи будинків зумовлюють і різноманітність інтер'єрів. Функція інтер'єру відображає соціальну сутність та спосіб життя людей. Нові форми діяльності, удосконалення самої людини як особистості, турбота про здоров'я та розвиток матеріального благополуччя вимагають відповідного рішення інтер'єру, пошуку його способу та змісту.

Організація внутрішнього простору невід'ємна від створюваних ним вимог. На початку проектування починається пошук більш доцільного рішення інтер'єру. Для максимальної зручності розмір та форма приміщень повинні бути пов'язані з розміром та формою обладнання, його розташуванням. Також світлові, акустичні, колірні рішення приймаються у комплексі. Для правильного позитивного сприйняття необхідно чітко визначати співвідношення між частинами інтер'єру, зробити у ньому необхідні

акценти. Важливо також витримати кількісний захід різних якостей – кольору, форми, матеріалу, фактури тощо. Найважливішим завданням проектування є досягнення єдності та цілісності інтер'єру.

Для проекту були використані мебелі із простими формами, задача якої тільки підкреслити композицію загального простору, не привертаючи особливої уваги. Меблеве наповнення розробелене у стилі мінімалізм з елементами Східного, що відповідає концепції проекта. В якості оздоблювальних матеріалв обрані натуральні тканини, дерево та в якості акцентного матеріалу – латунь. Загальна кольорова гама має світлі пастельні тони, через що, знаходячись у приміщенні, відвідувачів ніщо не відволікає від головного.

Найважливішим та невід'ємним елементом єдиного комплексу обладнання інтер'єру житлового та суспільного середовища є меблі.

Основні вимоги до меблів визначаються якісною характеристикою меблів, під якою розуміється комплекс властивостей, що визначають її як продукцію народного виробництва та споживання.

Оцінка якості меблів ґрунтується на всебічному аналізі, це:

- функціональність комплексу виробів,
- внутрішній та зовнішній зв'язок із життям людини та навколишнім середовищем,
- конструктивні схеми,
- специфіка технологічного процесу тощо.

Функціональні вимоги до меблів визначають рівень відповідності виробу своєму призначенню.

Художник-конструктор повинен визначити раціональні обсяги ємностей та розміри виробів, забезпечити необхідні зручності користування ними, встановити взаємозв'язок виробів в інтер'єрі.

Функціональні вимоги обумовлюються функціональними процесами, пов'язаними з використанням цих виробів людиною і базуються на даних антропометрії, фізіології, гігієни, також художньо-естетичних вимогах. Меблі повинні бути зручними, функціонально досконалими, мати просту і лаконічну форму, гармонійно поєднуватись з інтер'єром, матеріали повинні бути використані раціонально, правильно підібрані кольорові рішення, форма виробу має взаємодіяти з простором. Для створення естетично повноцінного виробу необхідно враховувати характер взаємодії простору з об'ємом. Форма виробу повинна бути не випадковим поєднанням, а розвиватися за певними закономірностями. Для того щоб об'ємно-просторова структура виробу була добре організована, зв'язки між її елементами повинні бути органічними [12].

РОЗДІЛ ІІІ. ДИЗАЙН-РОЗРОБКА ЕЛЕМЕНТУ МЕБЛІВ

3.1. Аналоги

Зона ресепшн являє собою візитну карточку компанії. Це перше місце, куди потрапляє відвідувач і з чого починається його комунікація з представниками тієї чи іншої організації. Її основне призначення - прийом гостей або відвідувачів, тому в дизайні подібних меблів завжди повинна бути присутня іміджева складова. У зв’язку з цим, облаштування даної зони потребує неабиякої уваги та професіоналізму щоб справиги гарне враження про весь комплекс уцілому.

Головні вимоги до будь-якої мебелі – це функціональність, ергономічність, довговічність та естетичний вигляд. У час технологічного прогресу існує багато різновидів робочої зони, але ексклюзивності можна домогтися тільки при виготовленні стійки ресепшн на замовлення.

Чітких регламентів для обладнення ресепшену щодо форм, розмірів – немає. Все залежить від специфіки діяльності установи.

При розробці дипломної роботи, в якості другого завдання нами був виконан проект зони рецепції у сучасому стилі, що виготовлена з цільного обребленого каменю з м’якимим вогнутими формами та декоративним елеменетом.

Головним аналогом, у створенні данного обладнаня, став референс, зображений на малюнку 14. Також, форми які надихнули на певний стиль зорбражені на рисунках 27, 28, 29.

Рис.27. Аналог. Зона рецепції

Рис.28. Аналог. Форма

Рис.29. Аналог. Колір, форма

3.2. Функціональні, технологічні, конструктивні особливості

Конструктивно обладнення складається з одного рівня. Єдина поверхня виглядає мінімалістично та не нагружає загальну композицію. Стійка має достатнь зручні розміри та відповідає всим нормам ергономіки. Довжина стійки – 150 см. Як результат, на поверхні достатньо місця для розташування небохідної техніки та документацій. При виборі висоти гостьової стійки доводиться враховувати корпоративну культуру та закони ергономіки. За стійкою не передбачається місце для сидіння, тому висота вироба видносно вища офісних. Заввишки вона досягає 105 см. Ширина робочого місця, з урахуванням установки плоского монітора, має 70 см. Стійка обладнана вбудованими розетками та прихованими кабель-каналами. Інакше зона

прийому відвідувачів з проводами, що стирчать, від оргтехніки буде виглядати недбало. На верхній стільниці стійки ресепшн розміщується корисна інформація та рекламні буклети для гостей. Тут можна розкласти свої папери та заповнити необхідні документи (рис.30).

Конфігурація стійок залежить від переваг замовників та необхідної функціональності. Якщо ресепшн знаходиться в зоні великої прохідності та обслуговує багато клієнтів, можна вибрати пряму довгу стійку або конструкцію круглої форми, яка розташовуватиметься в центрі. У маленьких офісах встановлюються звичні прямокутні, кутові та прямі стійки. Не рідко зустрічаються меблі з вигнутими поверхнями.

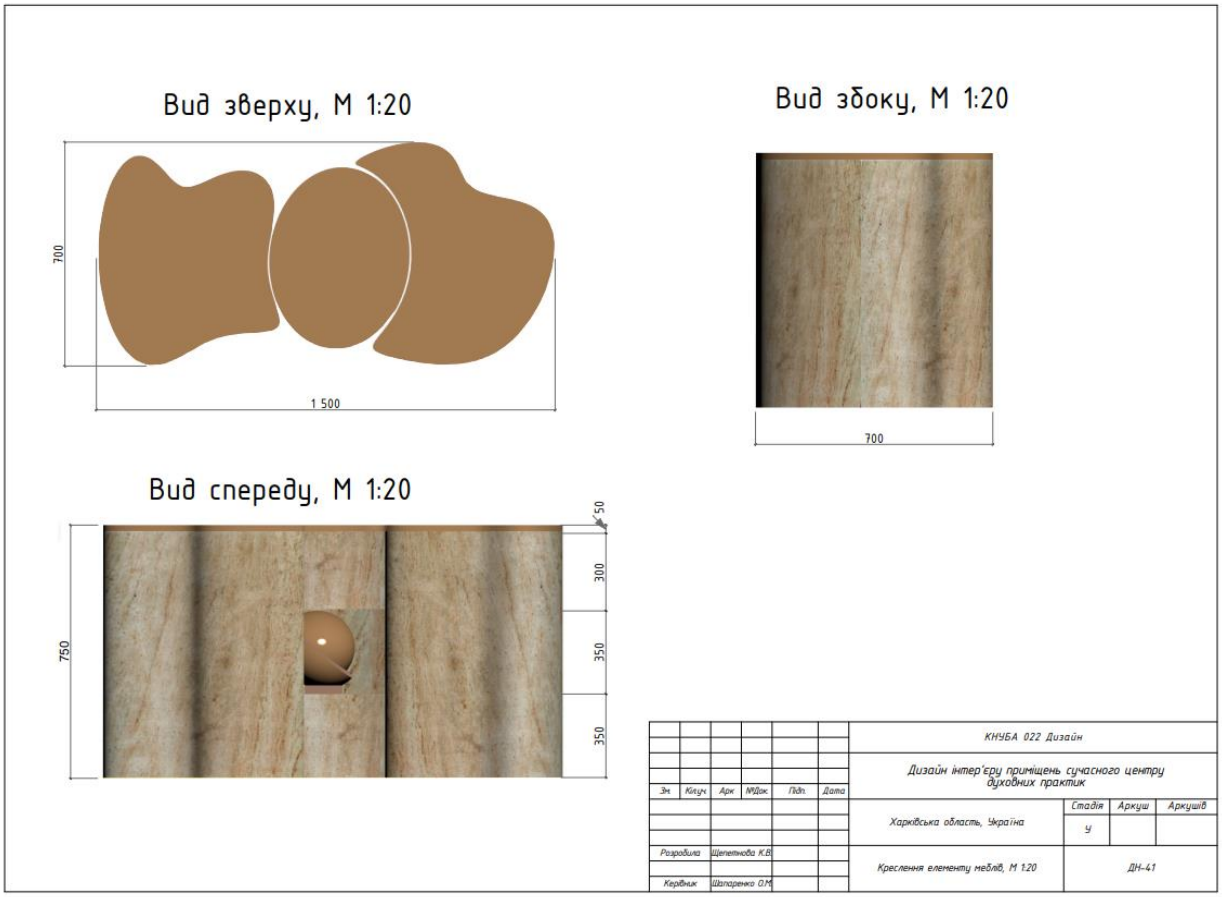

Рис.30. Креслення елементу меблів

3.3. Композиційні особливості зони рецепції

Завершеність композиції даного обладнання створює цілісний вигляд , що сприймається як природно створений елемент.

Загалом, стійка складається зтрьох частин, об’єднаних між собою в єдиний масив. В якості основи був використан природній камінь травертин у світлому пастельному кольорі. Доповненням стала латунєва стільниця. Акцентом виступає сяючий декоративний елемент, вмонтований між складними частинами стійки. Композицію підкреслює підвесний мінімалістичний світильник над робочою зоною.

Даний предмет мебелі спроектовано з використанням законів ергономіки. Наприклад, дівчині-адміністратору середнього зросту (160 см), стоячи поряд зі столом у повний зріст, буде зручно працювати за компьютером, вести комунікацію з відвідувачами, та просто використовувати як поверхню для необхідних речей, адже стіл по висоті відповідає заданим характеристикам

Якщо сприймати і порівнювати повторення і інтервали використаних елементів, то можна спостерігати їх закономірний зв'язок, що приносить естетичне задоволення від споглядання даного предмету меблів (рис.31).

Рис.31. Візуалізація елементу меблів

ВИСНОВОК

У процесі роботи та завдяки вивченим джерелам автор виділив основні характеристики терапевтичного середовища, які стали основою планування території ретрит-центру, а також його внутрішньої організації. Переважно дотримувався принцип поєднання соціопетальних та соціофугальних просторів, запровадження різноманітного наповнення від максимально інтимних – закритих просторів із чіткими візуальними межами до масштабних та відкритих зон. Медитативні зони в результаті поєднують у собі всі якості та соціопетальні та соціофугальні оточення.

Територія, обрана під об'єкт, відповідає всім вимогам щодо створення сприятливої цілющої атмосфери: відносна віддаленість від міської метушні, водоймище та заповідна зона, тиша та пізнання нового через проходження терапії, лекцій з професійними психологами та фізична активність у басейні, у залах, на спортмайданчиках. У вільний час можна поплавати, позасмагати на організованому піщаному пляжі та прокотиться човном по річці Вологді.

Ретрит-центр також має на увазі долучення до здорового способу життя та режиму дня.

Внутрішнє функціональне зонування розмежовує зону відпочинку та зону активності. Спальні місця знаходяться на відстані від денного життя і забезпечує здоровий сон і тишу.

Головною метою дипломного проектування було створення острівця у світі за межами соціальних мереж та міського життя. На щастя, з'являються такі місця, які на короткий термін дозволяють відокремитися від штучного та доторкнутися до натурального.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://uahistory.co/pidruchniki/hodzicka-technology-10(11)-class-2019/1.php
2) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://eco-dom.org/osnovnye-napravlenija-v-dizajne-intererov
3) Панкина М. В., Захарова С. В. Экологический дизайн: учебное пособие / М. В. Панкина, С. В. Захарова – Бийск: Изд. дом «Бия», 2011. – 186 с.
4) Введення у культурологію. Курс лекцій/За ред. Ю.М. Солоніна, Є.Г. Соколова. СПб., 2003.
5) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://museum-design.ru/alvar-aalto-rozhdeniye-skandinavskogo-stilya-chast-i-arkhitektura/
6) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.admagazine.ru/architecture/post-pochitaniya-alvara-aalto
7) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.casaricca.ru/journal/absolyutnye_proizvedeniya_iskusstva_alvara_aalto/
8) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://divisare.com/projects/386217-alvar-aalto-fabrice-fouillet-paimio-sanatorium
9) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://museum-design.ru/alvar-aalto-rozhdeniye-skandinavskogo-stilya-chast-i-arkhitektura/
10) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://ru.wikipedia.org/wiki/Библиотека_Алвара_Аалто
11) Заєва-Бурдонська Є.А., Кузнєцова Г.М. "Про інновації підходу та процесу стилізації в об'єктах сучасного середовищного дизайну" // Актуальні проблеми мистецтвознавства (дизайн, декоративно-ужиткове,

монументально-декоративне та образотворче мистецтво, архітектура): тези наукової конференції 26 квітня 2013 р., м. М., 2013, с.48-52

12) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.scandinavia-design.fr/fredericia-risom-magazine-table_en.html

13) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://corbusier.totalarch.com/interior_la_tourette

14) Єфремова О.В. "Сучасні теоретичні передумови формування екологічного підходу в дизайні житлового інтер'єру"// Вісник Челябінського державного педагогічного університету, 2012. № 2, с. 221

15) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://normcph.com/architecture/karimoku-case-study-case-04-azabu-project/

16) Виктор Папанек / Дизайн для реального мира / Пер с английского. – М.: Издатель Д Аронов, 2004. – 416 с.

17) Иттен Иоханнес / Искусство формы. Мой курс в Баухаузе и других школах / Перевод с немецкого Л. Монаховой. – М: Издатель Д.Аронов, 2004. – 136 с.

18) Олійник О. П. Основи дизайну інтер’єру: навч.посіб. / О. П. Олійник, Л. Р. Гнатюк, В. Г. Чернявський. — К.: НАУ, 2011. — 228 с.: іл.

19) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://knowledge.allbest.ru/culture/2c0a65635b3bd78a4c43a88521206c37_1.html

20) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://drozdov-partners.com/ru/projects/carat-apartment/

21) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://interiordwelling.com/uk/16999-japanese-style-hotel-in-mexico-city/

22) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.designstory.ru/news/view/996

23) [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

https://remontask.ru/etnicheskie-motivi-v-interere-kak-oformit-interer-v-yaponskom-stile‘

24) Браиловская Л. В. Дизайн интерьера в восточном стиле: Япония, Китай, Индия, Египет / Л. В. Браиловская. - М: «Феникс», 2004. – 377 с.

25) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.dezeen.com/2017/11/13/duplex-penthouse-tadao-ando-152-elizabeth-street-nolita-new-york/

26) Ковешникова Н. А. Дизайн: історія та теорія: навч. посібник для студентів архітектурних та дизайнерських спеціальностей – М: Омега-Л, 2007. – 189 с.

27) Роглєв Х.Й. Основи готельного менеджменту: Навч.посібник. К.: Кондор, 2005. - 408 с.

28) Шумега С. С. Дизайн / С. Шумега. – Київ: Центр навчальної літератури, 2004. – 289 с.:іл.

29) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://studopedia.ru/5_76439_harakteristika-interieru-gotelnogo-kompleksu.html

30) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://drozdov-partners.com/ru/projects/family-country-club-ru/

31) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://lifestyle.24tv.ua/design/ru/proekt-semejnogo-zagorodnogo-doma-pod-harkovom-dizajn-24_n1674841 Н.Ю. Демидов

32)

33)

34) Браиловская Л. В. Дизайн интерьера в восточном стиле: Япония, Китай, Индия, Египет / Л. В. Браиловская. - М: «Феникс», 2004. – 377 с.

35) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://remontask.ru/etnicheskie-motivi-v-interere-kak-oformit-interer-v-yaponskom-stile

36) [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

https://studfile.net/preview/5772415/page:5/

37) Шумега С. С. Дизайн / С. Шумега. – Київ: Центр навчальної літератури, 2004. – 289 с.:іл.

38) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://studopedia.ru/5_76439_harakteristika-interieru-gotelnogo-kompleksu.html

39) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://presa.com.ua/sport/retrit-tse-dukhovni-praktiki-zhinochij-retrit-retrit-movchannya-rozklad-retritiv.html

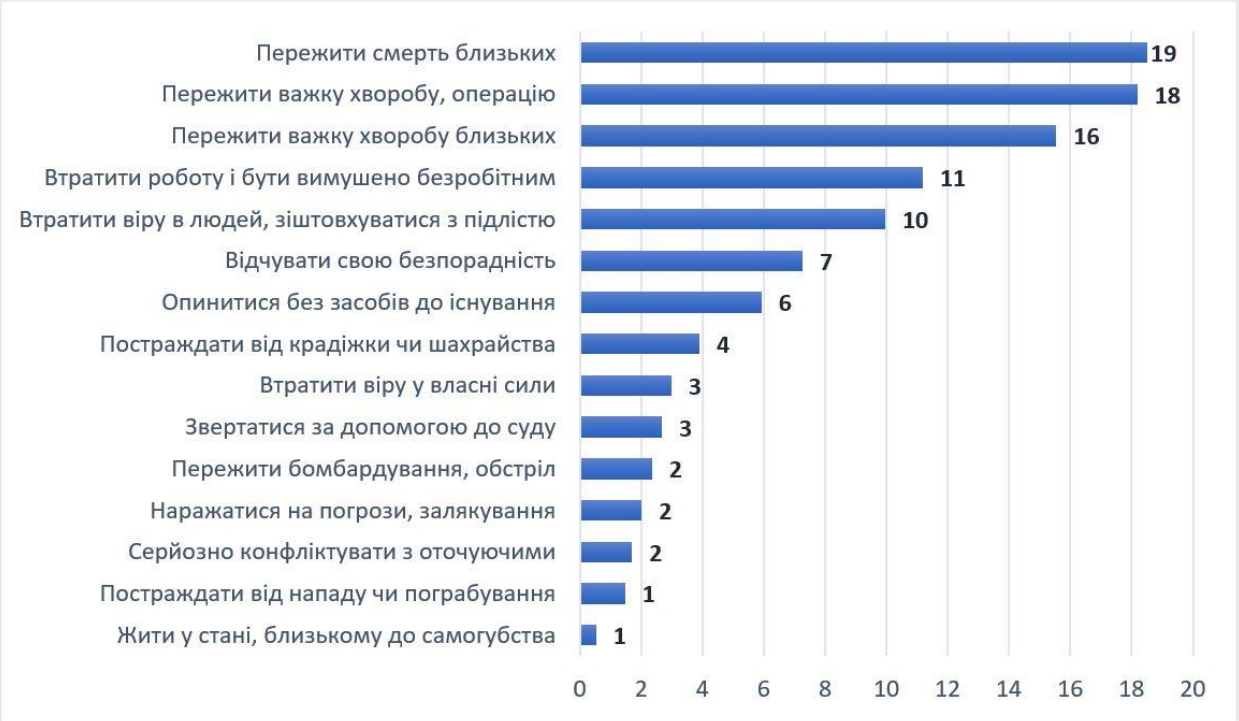
40) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://drozdov-partners.com/ru/projects/bursa-cabins-ru/

41) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://lifestyle.24tv.ua/design/ru/proekt-semejnogo-zagorodnogo-doma-pod-harkovom-dizajn-24_n1674841

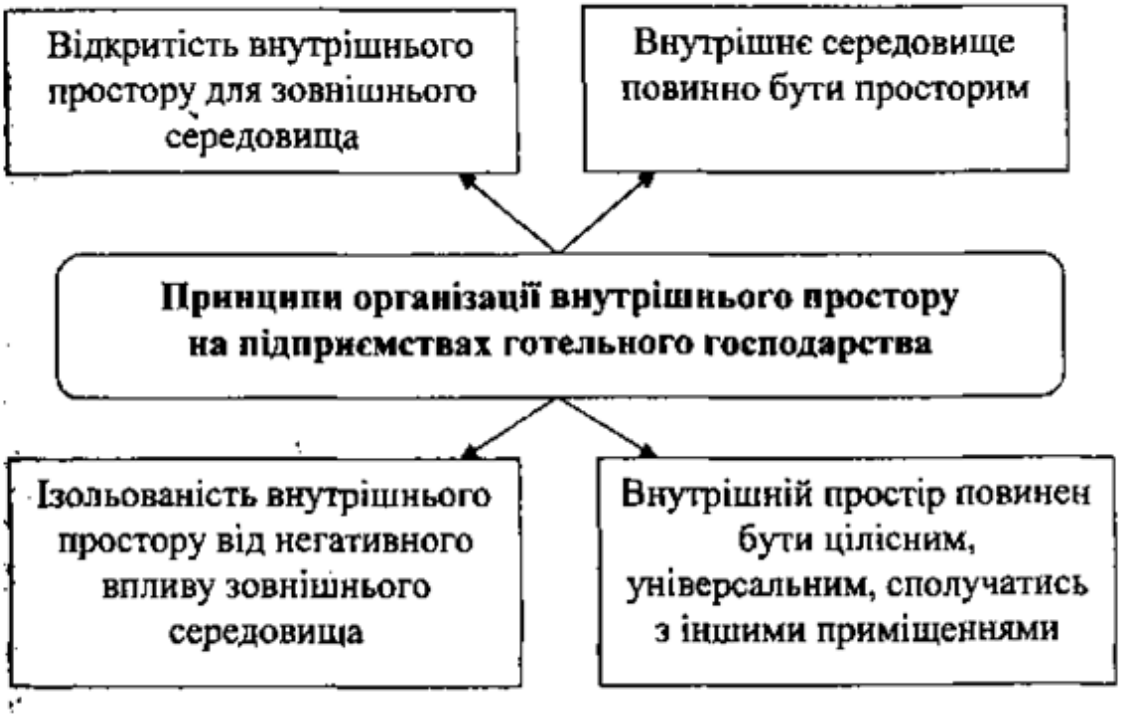
42) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://lifestyle.24tv.ua/design/ru/proekt-semejnogo-zagorodnogo-doma-pod-harkovom-dizajn-24_n1674841

43) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://allrefrs.ru/4-6360.html

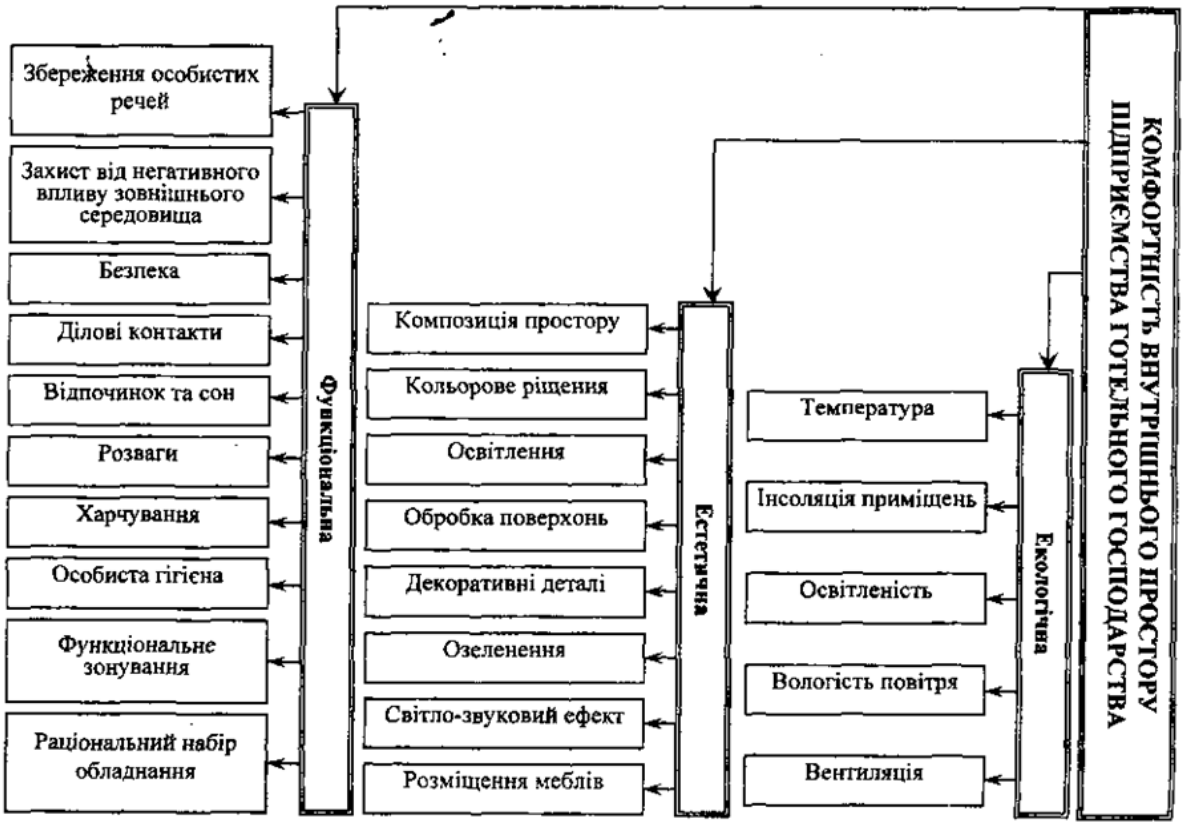
ДОДАТКИ

Додаток 1. Стресові ситуації, які переживали українці в 2021 році (14% опитаних переживали інші стресові ситуації, яких немає в цьому списку)

Додаток 2. Стресові ситуації, які переживали українці в 2021 році (14% опитаних

Додаток 3. Комфортність внутрішнього простору підприємства готельного господарства

Додаток 4. Концепція терапевтичного середовища

Додаток 5. Підвиди терапевтичного середовища